

Šiame numery

TARP SKALDYMOSI SKIEDRŲ.
SVETUR NUOTAKĄ IŠLEIDŽIANT —
ENCYCLOPEDIA LITUANICA PIRMASIS
TOMAS.
HENRIKO NAGIO EILĖRASČIAI.
PAGARBA ŽODŽIUI HENRIKO NAGIO
“AITVARUOSE”.
J. SAVOJO NOVELĖ “AUKSO VAINIKAS”.
PAZINTIS SU “SAUNIŲ PENKETUKU”.
NAUJI LEIDINIAI.
KULTŪRNE KRONIKA.
AKADEMINĖS PLOŠVAISTES.

Tarp skaldymosi skiedrų

Mūsų spaudoje teko pastebėti nuomonių, kad mes nesame vieningi, esame per daug jau išsibarstę ne tiek po pasaulį, kiek savo tarpe srovėmis, partijomis, sambūriais, grupelėmis. Prikišama, kad turime per daug įvairiausių spaudos, organizacijų, klubų, ratelių ir t. t. Visa tai darome net panašiai, kaip kažkada tai darėme Lietuvoje. Bet čionykštėse sąlygose ir suabejojama, argi apsimoka mums čia taip skaldytis. Aišku, ne vienam atsiranda noras kai ką pakeisti, prisitaikyti prie emigrantiškų sąlygų, nes juk visi dabar gyvename ne tėvynėje, bet išsiskaldę po pasaulį, kur išskirtinės sąlygos gal ir diktuoja užmiršti visa, kas sena, ir stengtis sukurti naują — mus visus jungiantį, besrovinių ir vienalytį gyvenimą išsivijoje.

Laikraščių, visuomenės ir jaunimo grupių sroviškumas kartais atrodo toks bauginančiai didelis. Va'dybose ir laikraščių redakcijose ten krapšto si procentiškai tiek daug žmonių, kad kyla įspūdis, jog visi mes lyg šito vieno ir tenorime: būti vadovais, sekretoriais, išdininkais, redaktoriams, “vice — tuo”, ar “vice — anuo. Skubinamės, lyg naujasdami, kad ateis dar liesos dienos, išsekimas. Bet ir tuomet, tur būt, užsispyrę tame sroviškume ir susiskaldyme, tikriausiai nepasiduosime. Mūsų laikraščiai ir žurnalai stengsis išeiti — gal tik vieno ar dviejų lapų — vėliau gi net pusės, gal net ir ketvėrio, sulenkti ir pasiūsti laišku; bet jie išeis, nes sroviškumas, kaip toks, gal ir yra kažkas stebuklingo, o kovingumas (srovinis) visuomet palaikė ir gal palaikys čionykštė mūsų gyvybę?

Nuo “Aušros” laikų mūsų spaudos istorijoje leidiniai skyrėsi, ir skiriasi dar šiandien, lyg į tris pagrindinius poliūs. Vieni yra leidžiami pasauliečių, kiti dvasiškių, tretii gyvuoja visai nepriklausomi. Tokia poliarizacija iš dalies atrodo yra gera, nes vieni nenusileidžia kitiems. Pasauliečiai stengiasi nenusileisti dvasiškiams ir jų tautinio pasiaukojimo pavyzdžiams; dvasiškiai, savo ruožtu, kad ir dažnai puolami, kantriai tęsia tautinio uždavinio darbą ir kartais priglausdžia net į skolas įbrudusi pasaulietiškaji ar kitokji leidiniai; gi tretieji, tiesiog niekam nenorį priklausyti, kovoja prieš kitas, čia minėtas, dvi grupes. Aišku, visa tai retušuoja ir nuspalvina leidinius, jie įgyja savotišką savo liniją. Dvasiškių leidiniai pasauliečiui gal atrodo lyg kiek “peršvelninti”. Gi pasauliečių leidiniai, savaime aišku, jau kiek kitokie, drąsesni, kartais net trankūs. Bet ir jie parašo kartais net religinėm temom lyg tik dėl to, kad sakytų “štai ir pas mus to rasi”. Na, o tretieji, tie nepriklausomi, rašo, kaip jiems patinka, puola su pasitenkinimu kurioje nors vietoje silpnesnes minėtų dviejų grupių pozicijas.

O kokio viso to išvada? Įvairumas. Ir daug darbo. Apsigynimo darbo. Ir spauda vis dėlto tampa įdomi.

Blogybė yra tik ta, kad visose trijose grupėse visuomet atrodo, lyg kažko dar trūktų. Žinodamas iš anksto leidinių linkmę, juose visuomet pasigendi naujesnio posūdkio, randi juose tik amžiną ir visiems gan aiškų pozicijų gynimą. Net “pro” ir “contra” diskusijos būna prarastos su tam tikra (Nukelta į 2 psl.)

SVETUR NUOTAKĄ IŠLEIDŽIANT

ENCYCLOPEDIA LITUANICA

PIRMO TOMO SULAUKUS

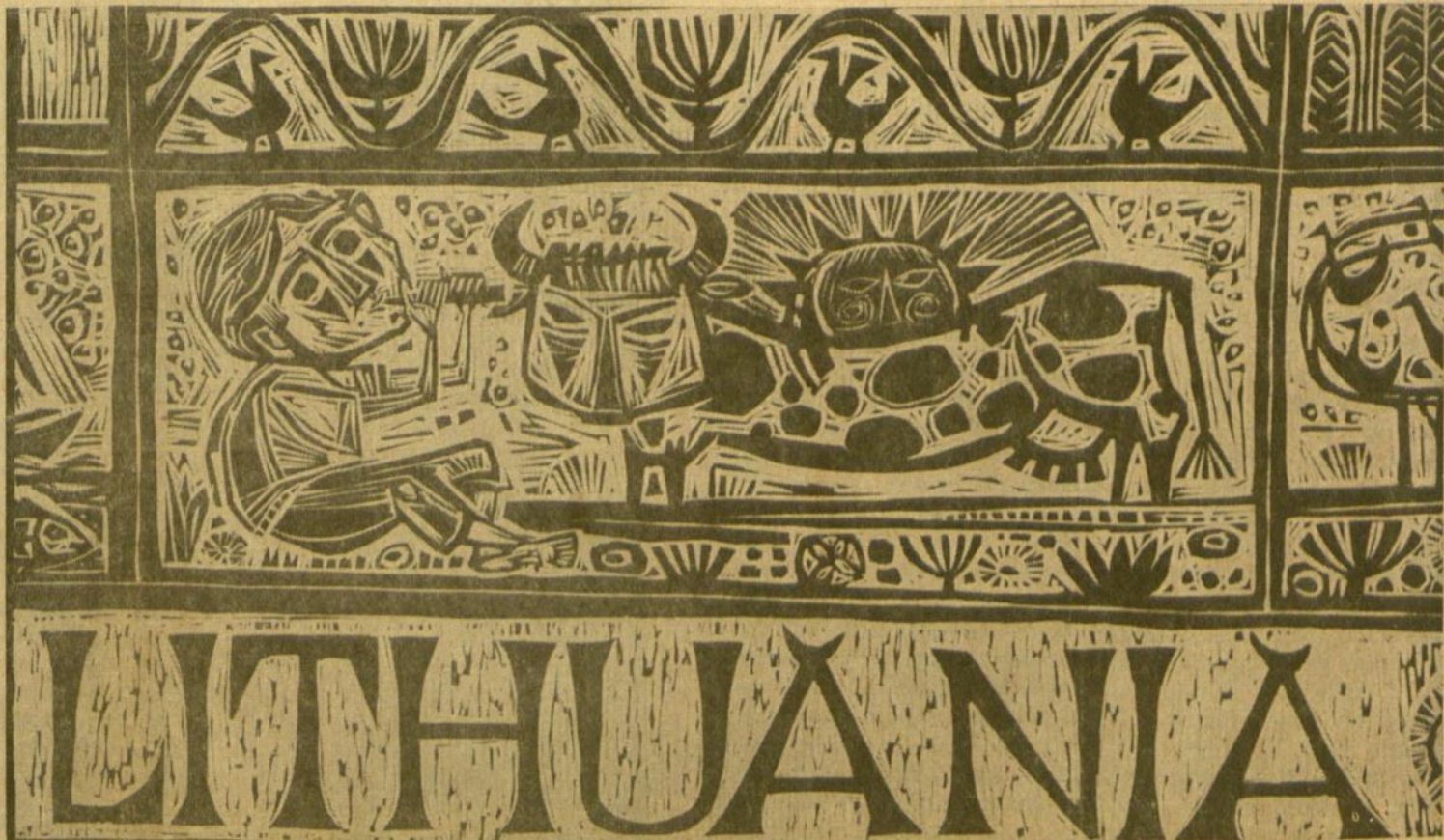
J. DŽIUGELIS

ENCYCLOPEDIA LITUANICA. Volume I, Boston, Massachusetts, edited by Simas Sužiedėlis, published by Juozas Kapočius, 1970, 608 psl.

Tremties lemtis dažnai nesuprantama, o kova už krašto laisvę kartais pasuka darbo jėgas visai kitu keliu, ką laisvi ir savaime krašte vargu ar būtume pasibaudę padaryti. Svetur išblaškytai tautai dažnai ir pasisakyti kiek kitu žodžiu, kaip laisve gyvenančiai, tenka. Taip visiškai svetur išblaškyta žydų tauta visur ir visada kalbėjo ir rašė apie savo siekimus, kol iškovojo Izraeliui laisvę. Ir ginklu pradėjusi kovą, jau buvo ji paruošusi pasaulį ir įtikinusi savo siekimų tikslingumu ir kartu jų teisingumu. Taip kovojanti žydų tauta spausdino knygas įvairiomis kalbomis, visur ji šaukė ir kelė savos valstybės reikalus. Ji pirmoji pradėjo leisti ir enciklopedijas anglų, vokiečių, rusų, ispanų kalbomis, kuriose sutelkdavo gausių žinių apie savo žmones, papročius, istoriją, gyvenamąsias vietas ir t. t. Ir šiame krašte jie buvo pirmieji, kurie savo tautinę enciklopediją išleido angliškai. Tai Jewish Encyclopedia 1901-1906 12-tos tomų ir vėl The Universal Jewish Encyclopedia 1939 - 1943 10-ies tomų, jau neminint kitų enciklopedinio pobūdžio veikalų. Panašiai bandė ir tremties ukrainiečiai, kurių Ukraine a concise Encyclopaedia 1963 pasirodė I tomas (1185 psl.), bet ir sutojo. Dabar mūsų rankose jau Encyclopedia Lituanica I tomas, apimęs A-C raides. Tai mūsų nuotaka, kurią išleidžiame svetur didžiudamiesi, o ne apgalvėdami svetimam tekusi šiaip lietuvaite...

Atrankos pagrindai ir sunkumai

Atrinkti medžiaga svetima kalba, šiuo kartu Encyclopedia Lituanica, leidiniui nėra taip paprasta ir lengva, tai kelis kartus sunkiau negu saviškei, kurios išleidome 36 tomus (dabar jau reikia susispausti tik į 6!). Todėl dabar reikėjo negailestingai atrinkti ir dar kartą visa perrinkti, nes, pateikiant svetimiesiems, tenka pažvelgti visai iš svetimo kampo į save, būtent į savo tautą, jos žmones, kultūrą ir t. t., taigi tenka būti neatlaidžiu savęs teisėju, kad vėliau kiti mažiau turėtų ką teisti. Ir dažnai kas mums patiems atrodo savaime suprantama, dabar jau tenka aiškinti; kas mums buvo taip miela ir artima, tiesiog nepaliečiama brangu, tai svetimam skaitytojui gali būti didžiai ir nuobodžiai neįdomu, tiesiog smulkmeniškai nereikalinga. Tokia medžiaga gali sukelti pašaipa, tuo pačiu nuvertinti visą leidinį ir kartu palaidoti mūsų siekimą tikslą.

Vytautas Ignas

Detalė iš medžio raižinio “Lithuania”.

Nuotr. V. Maželio

Antra, tokiu leidiniu siekiame atitaisyti svetimųjų tyčionis ar dėl paprastos nežinios iškreiptą praeities tiesą, mūsų žmonėm primestas neteisybes bei kitas negeroves. Tas praeities ar šandienos atitiesimas turi būti atviras ir tiesus, jis negali savo teigimais, nors tai būtų mums gal ir labai malonūs, prašukti pačią tiesą ir parodyti mūsų tik jausmus, jis turi prabilti tikslumu ir teisingumu, taigi atviru visų duomenų atskleidimu. Čia aimanoms,

skundamas ir kitokiems perdėjimams neturi būti vietos. Tai, žinoma, pagrindiniai ir kartu labai bendri reikalavimai, atrodo, savaime suprantami, tačiau ir labai sunkiai įvykdomi. Ir prof. S. Sužiedėlis, tą pirmąjį tomą EL redaguodamas, susidūrė su daug didesniais atrankos ir tos atviros tiesos pasakymo sunkumais, negu kada nors ir pagalvojome: Lietuva yra tarp Vakarų ir Rytų Europos, jų istorijos ir kultūrų sandūroje, kartu

ir pati paradoksiškiausia valstybė.

Tai neįtikėtina gausūs ir gana įvairūs Lietuvos valstybės šimtmečių vingiai, tie vis vargiai suprantami paradoksu paradoksu mus lydi nuolatos, todėl su jais tiek jau apspiratome, kad jų nebeįstume ir dažnai nebeįstume norų nė jų suprasti ir įvertinti. Mums patiems dažnai apleidžiant įvairių dienų vingius, ateina svetimieji ir nusprendžia visai klaidingai. Tada paskaitome, pasipiktiname ir vėl paliekame likimo bei svetimų sprendimų valiai.

EL redaktorium prof. S. Sužiedėliui teko susidurti su tais mūsų istorijos nedėkingais vingiais tiek medžiagą atrinkant, tiek ir ją pateikiant. Dalį tų sunkumų, visokių vingių bei sprendimų jis

išsakė savo įvado žodyje, bet jų nemaža dar prasiskleidžia, tik patį EL tomą išsiai skaitant. Todėl šį leidinį saviesiems aptariant, tenka vėl tų mūsų valstybės istorijos paradoksu bei vingių dalį suminėti, nes kitaip EL redaktoriaus nuosirdaus darbo ir jo atviros tiesos galime nesuprasti, ji pasmerkti, nes mūsų dažnai susidaryti sprendimai ir jiems matai kartais yra smulkūs ir asmeniškai asmeniškai.

Valstybė ir valdovas

Viena didžiųjų mūsų valstybės paradoksu grandis, kuri dažnai praslysta pro mūsų kasdienybę, bet dabar jau visu atvirumu tenka spręsti yra pati Lietuvos valstybė, jos valdovai ir tiek valsty-

(Nukelta į 2 psl.)

Vytauto Igno medžio raižiniai

Nedaug savo tarpe turime dailininkų, kurie būtų lygiai stiprius tapyboje ir grafikoje. Vienu tų retųjų yra Vytautas Ignas, gimęs 1924 m. Zemaičiuose, studijavęs Vilniaus Dailės akademijoje, o 1948 m. baigęs Taikomojo meno mokyklą Freiburge, Vokietijoje. Šiuo metu gyvena New Yorke.

Savo dvasios gėlmėse ir jos išraiškos rezultate — tapybos ir grafikos darbuose Vytautas Ignas yra bene pats lietuviškiausias šių dienų mūsų dailininkas. Ypač savo medžio raižiniuose jis kūrybingai pratęsias jau šimtmetines tradicijas turinčią šios rūšies lietuviškąją dailę, prasiidėjusią senaisiais žemaičių liaudies medžio raižiniais, atgimusią vėl nepriklausomybės metais, labai gyvastingą ir šiandieninėje pavergtoje Lietuvoje.

Šiuo keliu eidamas, Ignas akylai neseka, kas kitų, šia kryptimi žengusių, pasiekta, bet susiranda grynai savą, o kartu ir lie-

tuviškai liaudinį taką. Jame netrūksta mūsų tautosakai ir tautodaili būdingos lyrikos, bet drauge ir rūpintojiškio susimąstymo bei religinės nuotaikos, pilnavisur ir to palaimingo naivumo, kuris skamba piemenėlių dainose, apstu ir mums taip savos sauliu, mėnulių ir kryžių turinigos simbolikos, o ir paukštuku, angeliuku ir kitokios ornamentikos. Ir jeigu liaudies dailininkui visa tai raižinyje išsakyti daug kur stigo techninio įgudimo ir akademinio pasiruošimo, tai Igno medžio raižiniuose techniškos priemonės ir jas naudojanti mintis jau nėra kliūtys subtiliausioms detalėms išbaigti iki tobulumo.

Dailininko parodos birželio 13 - 14 d. Hartforde proga, norėdami mūsų skaitytojus akivaizdžiai supažindinti su Vytauto Igno lietuviškuoju kūrybos pasauliu, šį kartą “Draugo” kultūrinio priedo puslapius puošiamo dailininko naujųjų medžio raižinių nuotraukomis.

Dail. Vytautas Ignas

Nuotr. V. Maželio

Svetur nuotaka išleidžiant

(Atkelta iš 1 psl.)
 bės, tiek valdovų titulai. Mes staiga iš amžių nežinios išnyrime, sukuriame vieną Europos imperiją ir vėl išnykstame, nerūdami per šimtą metų ne valstybės vardo; vėl prašiveržiame nepriklausoma valstybe, tiesa, jau maža ir dažnai ne mūsų pačių nebesiejama su praeitimi, kurią vėl greit užlieja naikinamoji jėga. Ir todėl dabar tenka spręsti ir apsispręsti (kas mums patiems dar nėra paaikškęje), kurie gi metai laikytini mūsų valstybės žinoma pradžia. Daugelis tautų pradeda savo valstybę legendiniais valdovais ir maždaug tokiais pat metais. Vieni mūsų Lietuvos valstybės pradžią sieja su 1251 m. Mindaugo krikštu, kitiems tai laimėtas 1236 m. Saulės mūšis. Dar vieni nori surasti Lietuvos valstybės pradžią 1219 m. sutartyje su Voluine, kai ten dalyvavo 5 giminių atstovai, jų tarpe ir Mindaugas. Pagaliau jau keliami ir Apulės mūšis (853 m.) nes tuo metu galime įžvelgti aiškų valstybės branduolį, turintį visus pagrindinius valstybės požymius. Ir nors Apulė minima kuršiu žemėje, bet vėliau ji įėjo į Žemaičių žemes ir tuo pačiu Lietuva, žodžiu, jos kuršiškumas nėra kliūtis būti mūsų valstybės pradžios sritimi. Aplamai, nors kuršiai ir laikoma kartais lyg atskira tauta (plg. ir šio tomo 587), dažniau gal tik atskira gentis, kuri kalbėjo šiaip ar taip artimesne lietuviams kalba, o gal tik šnekta, kaip latviams (590 p.). EL Apulė šiek tiek nukriausta, prie jos reikėjo sakinukui, kad ne vieno ji laikoma ir Lietuvos valstybės žinoma pradžia, o prie literatūros būtų prikties ir Briger Nerman darbas: Die Verbindungen zwischen Skandinaviens und Ostbaltikum in der juengeren Eisenzeit, Stockholm 1929 Akademien forlag, kai R. Kulikauskienės darbelis galėjo ir nukristi, nes tai V. Naveičiaus darbo santrauka.

Su Mindaugo krikštu Lietuva gauna ir karaliaus vainiką, taigi ano meto Vak. Europos samprata didžiausią nepriklausomybės pripažinimą (popiežius: imperatorius: karalius...), bet vėliau kažkodėl ipratome tituluotis kunigaikščiais, o savo valstybę vadiname tik kunigaikštija, taigi susimenkinome titulo rangą patys. Šiaip ar taip Lietuvos valstybės titulo klausimas svarbus, ypač dabar, kai iš Rytų Europos vėl grįžtame į Vak. Europą, kai rašome Vak. Europos kalba. Ir labai gaila, kad tiek daug visokio vandens savo dubenyse priteliuskavę, rimtai nepastudijavo ir nieko svetima kalba neišspausdino kaip ir kokiū būdu karalija gali prarasti vardą, t. y. gali būti nužeminta viduramžiais i kunigaikštija krikščioniškoje Vakarų Europoje. Tai būtų gera disertacijos tema mūsų jauniems istorikams, ir kaip būtų mums dabar naudinga, jei kas ją būtų parašęs. Ko gera, Lietuva bus vienintelė tokia valstybė, bet ir jai niekada tas "regnum" nebuvo teisiškai atimtas, taigi ir jos valdovams priklausoma "rex", nors jie paskui ir buvo nekrikščionys. Gediminas titulavosi "rex", taip pat ir Algirdas; karaliaus (koning, basileus, rex) vadino ir kiti tiek Gediminas, tiek Algirdas. Ir dabar tikrai gaila, kad Algirdas tik Grand Prince (69 psl.), nors jis buvo nepriklausomas ir lygus rango karaliui, t. y. turėjo būti išverstas "king" ir pasodintas Vak. Europoje su karaliais. Deja, laiku ir atskiru darbu neapgyrus, tenka sutikti su tuo žemesniu titulu ir todėl EL redaktorius prof. S. Suziedelis negali kaltinti. Gal reikėjo kur nors įrašyti tik tą vietą iš laiško Konstantinopolio patriarchui (1370) kur titulavosi: "ton basilea,

ton Algerdon", nes "karaliumi" (basileus) vadino ir kiti kurie rašė Algirdui. Tai būtų sustiprinę Vokiečių ordino kartais pavartotą abiemis (Algirdui ir Kestučiui) titulą "both kings" (ambo reges; 70 psl.), nes prie Grand Prince titulo daug kas gali ir neieškoti visų tų aiškinimų, kurie padeda suprasti tą maišatį; gali neužgrūti ir į labai svarbų tam reikalui Coronation (578-580 p.). Lietuvos valdovų ir pačios valstybės titulo reikalai nėra jau taip paprasti, kaip juos dažnas išsakome (plg. V. Trumpa, Draugas, 1970.III.21 d. Nr. 68 (12), II dalis). Jei dar senosios Lietuvos valdovams jie buvo aiškesni, tai Kriavo aktas primaišė daug naujos painiavos. Lenkija jau buvo ipratusi tada didžiūotis savo karališkuoju titulu, ji buvo viena kraštinė karalija ir ištikiama Romai valstybė. Už jos buvo arba taip vadinami schizmatikai, t. y. Rytų krikščionys, arba pagonys (lietuviai), taigi i rytus ir į šiaurę buvo valstybių valdovai, kurie nepatepti krikščioniškomis apeigomis šv. aliejais ir neturėjo gavę nei iš popiežiaus, nei imperatoriaus karališkojo vainiko. Todėl visus tų kraštų valdovus ir vadino žeminamai tik kunigaikščiais. Kriavo aktas, kai už karalietės Jadvygos titulą, Lenkija bandė įsigyti pagonišką Lietuvą, reikalus dar daugiau sumaišė. Iš to akto matyti, kad Lenkija nelaiškė nekrikščioniškos Lietuvos lygiai, nelaiškė jos ne vertu dėmeiniu, todėl ir akte pavartotas žodis "applicare". Ano meto supratimu karalija negalėjo būti sudėta su kunigaikštija, nes kunigaikštija tegali būti prie karalijos pridėta, arba prišlieta. Todėl šiame akte tas "applicare" ir suprantamas. Lietuviai ar to žodžio sukto prasmės tuo metu nesuprato, ar jam neteiki reikšmės. Todėl nekrikščioniškosios Lietuvos Magnus Dux ir liko krikščioniui Lietuvos valdovui Jogailai, jis liko ir jau krikščioniškai Lietuvos valstybei (Magnus Ducatus). Vilniaus soste įsisėdus Vytautui, titulo klausimas vėl iškilio. Vytautas buvo tas Magnus Dux, todėl išradinga Krokuvos raštinė susigalvojo Jogailai jau Supremus Dux. Romos kurijai (popiežiaus raštinei) Lietuvos valdovo ir valstybės titulas po Kriavo akto sudarė vėl naujos painiavos. Ir atrodo, kad kiekvieno popiežiaus metu savaip tituluota, kas matyti iš gausių raštų Rytų ir Vakarų Bažnyčių unijon klausimais (žr. Documenta Pontificum Romanorum Historiam Ucrainae Illustrantia I Romae 1953). Iš ten matyti, kad trumpai kreipinyje tetituluoti tik Lenkijos karaliais, būtent svarbiausiu titulu, nors patys laiškas lietu tik Lietuvos reikalus; išimtis daryta Vazos, kuriems pridėta dar ir Švedijos karaliaus titulas, pvz. 1595 'Sigismundo Poloniae et Sueciae Regi Illustri' ir t. t. Panašiai dėliota ir kitiems Europoje karaliaus titulai, išleidžiant žemesniuosis. Taip pat yra išimčių, kurių viena labai įdomi, tai 1418 rašyto laiško kreipinio titulas 'Wladislaw Regi Polonie Illustri in Magnanovagoda' et Pliscov'... atrodo, kad Lietuvos titulas išleistas gal jį trumpinant ar kad tuo metu Vilniaus soste sėdėjo Vytautas, bet savaip pridėtas jau D. Naugardas ir Pskovas. Taip pat laiška rašyti 1442 Kazimierui ir 1501 Aleksandriui teturi kreipinyje tik 'Magnus Dux', nes tada tiek vienas, tiek kitas sėdėjo tik Vilniaus soste, pvz. keletas laišku dė Aleksandro vedybų su Maskvos kunigaikštyste Elena turi kreipinyje 'Alexandri Magni Ducis'; tuo metu Maskvos did. kunigaikštis vadinas 'Magni principis Moscoviae'. Šiaip Lietuvos vardas su Magnus Ducatus titulu paprastais Romos kurijai raštuose minimas tekste arba kreipiantis

Vytautas Ignas Rūpintojėlis (medžio raižinys) Nuotr. V. Maželio

į Lietuvos dignitorius, pvz. kancelerius, pakancelerius, hetmonus maždaug iki Lietuvos valstybės galo XVIII a. Iš tokių titulavimų vienas gal įdomiausias yra 1531 'Nicola Radiwil, Palatini et Magni Lithuania Ducis Cancellarii'. Taip pat pasitaiko tituluose ir 'princeps', pvz. 1620 'nostro Vladislao, Poloniae, et Svetiae Principi', kuris tada nei Lenkijoje, nei Lietuvoje nebuvo gavęs valdžios, nes tebebuvo gyvas Zigmantas Vaza. Panašiu titulu su 'princeps' pasitaiko ir Jokūbui Ludvikui Sobieskiui, kurio tėvas anksčiau buvo išrinktas Lietuvos ir Lenkijos valdovu, bet jau sūnus jokių aiškesnių teisių negavo. Iš šios visos maišaties nelengva pasirodo išbristi, kai imama rašyti Lietuvos istorijos klausimais svetima kalba. Mes apsipratome, kai vokiečiai Lietuvos valdovą tituluoja paprastai 'Grossfuerst', bet lietuviui sunku dar pakęsti kai surandi Grand Duke. Ir reikia pasakyti, kad čia daug karaliaus titulai, išleidžiant žemesniuosis. Taip pat yra išimčių, kurių viena labai įdomi, tai 1418 rašyto laiško kreipinio titulas 'Wladislaw Regi Polonie Illustri in Magnanovagoda' et Pliscov'... atrodo, kad Lietuvos titulas išleistas gal jį trumpinant ar kad tuo metu Vilniaus soste sėdėjo Vytautas, bet savaip pridėtas jau D. Naugardas ir Pskovas. Taip pat laiška rašyti 1442 Kazimierui ir 1501 Aleksandriui teturi kreipinyje tik 'Magnus Dux', nes tada tiek vienas, tiek kitas sėdėjo tik Vilniaus soste, pvz. keletas laišku dė Aleksandro vedybų su Maskvos kunigaikštyste Elena turi kreipinyje 'Alexandri Magni Ducis'; tuo metu Maskvos did. kunigaikštis vadinas 'Magni principis Moscoviae'. Šiaip Lietuvos vardas su Magnus Ducatus titulu paprastais Romos kurijai raštuose minimas tekste arba kreipiantis

mo ministerija) duotas keliomis svetimomis kalbomis prašosi tiesiog cituojamas: "No v eto vremena karol' Vladislav Jagailo, naimyssij litovskij kniaz' (supremus dux) i ego namestnik v Litve — velikij kniaz' Vitovt (magnus dux) zakliučili dolgoletnij mir (14 sentjabria 1408 g.) s velikim moskovskim kniazem Vasiliem Dmitrievičem, zatem Vitovta..." (599-600 p.); "Inzwischen aber schloss Koenig Jagiello, der ansehlichste litauische Grossfuerst (supremus dux) und sein Statthalter der Grossfuerst Witold (magnus dux) mit dem moskauer Grossfuersten Wasyl Dymitrow, dem Schwiegersohn Witolds, einen langjaehrigen Frieden..." (619 p.); "Cependant le roi Wladyslaw Jagiello, grand duc supreme (supremus dux) conclurent une paix peretuelle avec le grand duc de Moscou, Wassili Dmitrovitch, gendre de Witold..." (639 p.); "In the meanwhile, however, King Wladyslaw Jagiello, Supreme Duke of Lithuania (supremus dux), and his viceroy in Lithuania, the Grand Duke Witold (magnus dux), concluded a long-term peace (14th September, 1408) with the Grand Duke of Moscow, Vasilj Dimitrovitch, who was Vitold's son-in-law..." (659 p.). Šio sakinio keturiomis kalbomis citata geriausias liudininkas kaip tie vieno meto titulai sunku verst, todėl skliausteliuose visur Jogailai su Vytautu žymėti ir lotyniškėji.

raids, bet esmės žiūrėdamas, nes Lietuvos valdovai nebuvo kieno nors vasalais. Panašiai juo seka ir Constantine R. Jurgėla, LL.B., LL.M., History of the Lithuanian Nation, New York 1948. Šiai knygai įvadą parašė Clarence Augustus Manning, Co. (Nukelta į 4 pusl.)

Kertinė Parastė

(Atkelta iš 1 psl.)
 atmiešta tendencija. Atsiveręs vieną ar kitą leidinį, jau iš anksto žinai, gal net 80% tikslumu, kas ten bus parašyta. Leidinių datos keičiasi, bet turinio palinkimas — kryptelėjimo kampas lieka beveik vis tas pats. Pradžioj visa tai atrodo gana nekaltai. Kartais net juokingai. Bet ilgainiui viskas pradeda skambėti liūdnoškai. Kaip išėiti iš to mūsų spaudos užburto istorinio rato? Bet antra vertus, gal tik jis ir tepalaikys mūsų spaudą dar ilgai gyvą ir kovingą. Tačiau drauge ir skaudu, kai vien tik dėl tų "įsikaltų" pozicijų gyny-

mo, dėl to "aš sakau", "aš sakau teisybę", "kitkas man nesvarbu", dėl to leidinio "linijos" pabrėžimo nelieka puslapiuose vietos net šauktuko ženkleliui padėti. Aišku, kai reikėjo ir dar reikės, visi srovinkai stos kaip vienas savo žodžių ir savo darbų lemiamos tėvynės bylos ginti, o šiaip dabarties kasdienybėje savo čia minimu "susiskaldymu" atrodo kaip tik palaikome šį savotišką mūsų gyvenimo pulsą, kuris, deja, kartais nėra linkęs harmoningai plakti su mūsų kultūrinio intereso pulsą, pastarajam atkisdamas tik atliekamą dėmesio ir talkos dalį. P. Min.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
 GYDYTOJA IR CHIRURGAS
 SPECIALYBĖ — NEVRŪ IR EMOCINIS LIGOS
 RAWFORD MEDICAL BUILDING
 6449 So. Pulaski Road
 Valandos pagal susitarimą
 Rez. Tel. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
 Akuserija ir moterių ligų Ginekologinė Chirurgija
 6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2676
 Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepa, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso tel. PR 8-3220
 Namų-rezid. — PRospect 8-9081
DR. IANINA JAKSEVICIUS
 JOKIA
 VAIKŲ LIGOS
 2656 West 63rd Street
 Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 6 iki 8 val. vak. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 3844 West 63rd Street
 Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta
 Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 1407 So 49th Court, Cicero
 Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

DR. ALG KAVALIŪNAS
 5540 S. Pulaski Rd.
 VIDAUŠ LIGŲ IR KRAUJO SPECIALYBĖ
 Valandos pagal susitarimą
 Skambinti 585-2525
 Telef. veikia 24 val.

Tel. — REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 (Lietuviai gydytojas)
 3925 W. 59 Street
 Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Šeštad. 12-3 val. p. p. Trečiad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
 GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
 KODIKU IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
 MEDICAL BUILDING
 7156 South Western Avenue
 Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
 Ofiso telefon. RE 7-1168
 Rez. tel. 239-2919

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4150
DR. P. KISIELIUS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 4938 W. 15th Street, Cicero
 Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Šeštadienis 12-4 val. popiet.
 Ofiso telefon. RE 7-1168
 Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS
 AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
 2317 West 71st Street
 Telef. HElock 6-3545
 (Ofiso ir rezidencijos) Valandos pagal susitarimą
 Ofiso tel. PR 8-7773. Rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS
 CHIRURGAS
 2358 West 63rd Street
 Pirmą tik susitarus
 Valandos pirmad., ketv. 6-8 val. antrad. 2-4 val.
 Ofiso HE 4-1818 REZ. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 Specialybė vidaus ligos
 2454 West 71st Street
 (71-os ir Campbell Ave. kampas)
 Pirm. ir penkt. 2-8 p. p. Antr. ir ketv. 9-11 v. r. ir 4-6 p. p. Šeštad. 9 v. r. iki 12 d.

DR. FRANK PLECKAS
 OPTOMETRISTAS
 Kalba lietuviškai
 2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
 Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"
 Val pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. A. PUSTELNIKAS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 SPEC. VIDAUS LIGOS
 Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
 5159 South Damen Avenue
 Valandos tik pagal susitarimą
 Trečiadieniais uždaryta

Telef. — 423-2660
DR. E. RINGUS
 RENTGENOLOGAS
 9760 South Kedzie Avenue
 Val. pirmad. antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. r. Treč. ir šeštad. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
 SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
 2745 West 69th Street
 Tel. 737-2290; ofiso ir rezidencijos
 Pirmą ligonius tikslai susitarus — (By appointment)

DR. LEONAS SEIBUTIS
 Inkstų, Pūslės ir Prostatos Chirurgija
 Ofisas 2454 W. 71st Street
 Val.: antrad. nuo 2-5 popiet, ketvirtad. nuo 6-8 vakarą.
 Ofiso tel. 776-2880; Rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 Adresas: 4255 W. 63rd Street
 Ofiso tel. REliance 5-4410
 Rez. GRowellhill 6-0617
 Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 Bendra praktika ir chirurgija
 Ofisas 2750 W. 71st Street
 Telefonas 925-8296
 Valandos: 2-8 v. v. penktad. 10-12 v. r., 2-8 v. vak. Šeštad. 1-4 v. vakarą. Sekmad. ir trečiad. uždaryta
 Rezid. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
 Ofisas ir rez. 2652 W. 50th St.
 Tel. PROspect 8-1223
 Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. 2-4 val. popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. Tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
 CHIRURGAS
 2454 West 71st Street
 Pirminėje ligonius tik susitarus
 Val. 2-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Tel. PROspect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
 (VAKARAS)
 GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
 6648 South Albany Avenue
 Val.: pirm., antrad., ketv. 6-8 val. vak., penkt. ir šeštad. 2-4 popiet. ir kitu laiku pagal susitarimą.
 Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150

DR. F. C. WINSKUNAS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 3107 West 71st Street
 Val.: 2 iki 4 v. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal susitarimą
 Ofiso tel. 767-2141 Namų 636-4850

DR. PETRAS ZLIOBA
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 6449 South Pulaski Road
 Val.: pirmad., antrad., penktad. 1-4 ir 6-8 v. v. ketvirt. 6-8 v. vakarą Šeštadieniais 11-1 val. popiet.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

PAGARBA ŽODŽIUI NAGIO AITVARUOS

Vienas žvilgsnis į naujosios knygos puslapius

KAZYS BRADŪNAS

Poezija pirmiausia yra žodžio menas. Tai reiškia, kad vien tiksliai jausmų įsiūbavimo čia neužtenka. Nepakanka čia ir įgimto daugiažodžiautojo "talento". Čia labai reikia jausti ir žinoti, kur, kaip ir kokį žodį padėti, kad jis eilutėje sušvištų dar nematyta spalva ir skambėtų dar negirdėtais tonais. Žodis poezijoje turi būti lyg naujai užgimes, lyg pradeda savo naują ir nekasdienišką egzistenciją. Toks jis buvo ir turi būti visokių krypčių ir visokių epochų poezijoje, tiek klasikinėje, tiek pačioje moderniausioje.

Deja, šandien daug kas šito ima lyg ir nežinoti, tiesiog nepaisyti paties svarbiausio. O žodžio nebranginant, žodžio neatrenkant, žodžio netaupant, eilėraščiui dažnai mūsų poezijoje, kur žodžiai puslapiuose dažnai varinėjami tik kaip rėksmingai girksinčios žagsys po rudenio pievą? Akivaizdus ir konkretus atsakymas yra ir 1969 metais išėjusi Henriko Nagio poezijos knyga "Broliai balti aitvarai". Poezijos, kaip žodinio meno, prasme ji yra be galo reikšminga ne vien tik H. Nagio kūrybinio kelio raidoje, bet ir visos lietuvių poezijos plotmėje. Poeto minties žodinis apipavidalinimas ir žodžio poezijon įkūnijimo laipsnis šioje knygoje yra toks savo vaizdine, garsine ir metrine prasme meistriskai tobulas, kad iš karto pamatai, jog turi rankose išskirtinės vertės poezijos knygą.

Nusigręžiant nuo klasikinio eilėraščio ir neišmokstant pirmiausia visų jo "subudavojimo" paslapčių, poeziją rašantieji ne kartą būna panašūs į tą, kuris, gaidas pažinodamas, bet pirmą kartą į rankas paėmęs smuiką, pradėtų groti Beethoveno sonatą. Žodžių subėrimas į posmą, kaip bulvių į maišą, toli gražu dar nėra išlikimo vėta poezija. Ir kiekvienoje kalboje poezija pakyla į laiko nenukasamas aukštumas tada, kai žodis visa poeto talento ir darbo jėga atrenkamas, imamas ir keliamas į posmą su kone apeigine pagarba.

Kyla tad klausimas, ar mūsų, lietuvių, poezijoje šitai yra kokia ypatinga naujiena? Ar tokių žodžio funkcijos poezijoje suvokimo, o tuo pačiu ir poezijos viršūnių mūsųose yra buvę, ar yra jų ir dabar?

Jau nekalbant apie tą nuostabią žodžių atsijojimo meną mūsų liaudies dainose, individualiosios mūsų poezijos raidoje pirmas svai ginančią viršūnę pasiekė ne kas kitas, o didysis Kristijonas Donelaitis daugiau kaip prieš 200 metų. Tiesiog beveik sunku suprasti, kaip anais laikais lietuvių kalba Donelaičiui jau buvo parašytos tokios eilutės, kuriose subtilus žodžio atrinkimas garsine ir

vaizdine prasme stebina net ir labiausiai išlepintą šiandieninį poezijos mėgėją. Štai, sakykim, ir šios pavasarinio gaudesio kupinos dvi eilutės:

Gervins, ik debesų juodų dyvini kopinėdams
Ir nei verkdamas irgi dejuodams, skambino dangų...

Arba dar pora eilučių iš "Rudenio gėrybių", kur atrinktuose žodžiuose tiesiog girdėte girdime dumblinu keliu bestumiantį vėfimą:

Ratas ant ašies braškėdamas sukasi sunkiai
Irgi, žemes baurias išplėsdams, teškina šmotais...

Ar rastume žodinio atsakingumo prasme ką nors panašaus šiandieninėje mūsų poezijoje, kur žodžiai puslapiuose dažnai varinėjami tik kaip rėksmingai girksinčios žagsys po rudenio pievą? Akivaizdus ir konkretus atsakymas yra ir 1969 metais išėjusi Henriko Nagio poezijos knyga "Broliai balti aitvarai". Poezijos, kaip žodinio meno, prasme ji yra be galo reikšminga ne vien tik H. Nagio kūrybinio kelio raidoje, bet ir visos lietuvių poezijos plotmėje. Poeto minties žodinis apipavidalinimas ir žodžio poezijon įkūnijimo laipsnis šioje knygoje yra toks savo vaizdine, garsine ir metrine prasme meistriskai tobulas, kad iš karto pamatai, jog turi rankose išskirtinės vertės poezijos knygą.

Imkime kad ir pirmą rinkinio eilėraščių "Poemą apie brolių". Tai klasikinio surentimo, bet kartu ir labai modernaus eilėraščio posmai. Tai labai konkreti, nuosekli ir trieliūs posmus įkūnyta poema apie brolių — žmogų visuose amžiuose ir visuose kraštuose. Beveik girdimo žingsnio kietu metru parašytos eilutės visą laiką skambą lyg dunksintis legionų žygiavimas Respighi simfoninės poemos "Pini di Roma" paskutinėje dalyje. O kiek dažnoje eilėraščių eilutėje čia randame aliteracinio išradimo ir grožio! Va, argi negirdime rūstaus liūto riauvojimo Koliziejiaus arenoje kad

Norėčiau prisijaukinti sakalą,
aitvaro brolių,
išdidų, pilką paukštį
gintarinėm akim (psl. 19).

Tačiau, kai reikia, Nagys ir tuos šnypščiančius priebalsius panaudoja, kaip jau matėme anoje budapeštinėje eilutėje, netgi kaip

Vytautas Ignas

Saulė ir paukštis (medžio raižinys)

Nuotr. V. Maželis

ir šitame nuolatinėje "r" garsio pasikartojime:

Tu meldeis su pirmais kriukšėio-
nim,
kai laukiniai žvėrys puolė are-
non pro narvo duris (psl. 7).
Arba vėl kitą eilutę — kaip gra-
žiai garsai "k", "d", "g" sukelia
sunkaus kalimo smūgių įspūdį:

Jis kalė tėvui medinį kryžių į
kietą Sibiro gruodą (psl. 8).

O kitur tik pasiklausykime, kaip pailsusiai "s", "z", "z" garsais šniokštuoja atbėgęs pasiuntinys iš tironijos siaubiamo miesto:

Ir atnešta paskutinė žinia iš
kraujuojančio Budapešto (psl. 8)

Ne paslaptis, kad mūsų lietuvių kalbos skambumai nemažai kenkia didelis kiekis dusliųjų priebalsių, ypač "s" ir "z". Norėdamas juos "užmušti", Nagys pastarojoje knygoje elgiasi labai strategiškai, dusliuosius apsupdamas parinktais balsiais ir kietais skardžiais priebalsiais taip, kad anie duslieji ir šnypščiantieji, perrekti balsių ir skardžių, nutenka posmą darkančios jėgos.

Vienu iš daugelio tokių pavyzdžių tebūna štai eilėraščiui "Svajonė" paskutinis posmas:

Norėčiau prisijaukinti sakalą,
aitvaro brolių,
išdidų, pilką paukštį
gintarinėm akim (psl. 19).

Tačiau, kai reikia, Nagys ir tuos šnypščiančius priebalsius panaudoja, kaip jau matėme anoje budapeštinėje eilutėje, netgi kaip

poetinę priemonę, panaudoja tokiu išbalansuotu saiku ir nusimanytu, kad klišitės tiesiog virsta laimėjimo priežastimi. Va, ir šito posmo paskutinėse dviejose eilutėse du kartus pasikartojo "s" ir "z" garsai tampa labai reikalingi aitvaro sparnų šniokštimo įspūdžiui sukelti, kai tuo tarpu visa ankstesnė posmo dalis daugiau sia aidi skambijų balsių ir priebalsių junginiais:

Palieskime rankom lengvą
lininį audeką —
dar sekundė viena,
vienas atsidūsėjimas —
girdėsim tik aitvaro nykų
plasnų garsų
gluosnių šešėlyje (psl. 26).

Poeto kalba daugelyje rinkinio eilėraščių, nors yra labai taupi ir kondensuota, apkrauta tokiu įvaizdžių ir vidinės įtampos krūviu, kad posmas tiesiog stovi kone ant sprogimo ribos. Čia tenka prisiminti daugelio gana paviršutinišką požiūrį į poetinės kalbos kontrolę, kai ilgus, palaidus ir tuščias plepėjimus laikomas kone poezijos sinonimu, tiesiog praverdžiuojamas "poezija". Nagio šio rinkinio kalba liudija visai priešingą ir patį tikrąjį dalyką: gero eilėraščiui frazė turi būti kaip tik be galo kondensuota, apvalyta nuo viso bereikalingo konteksto, dinamiška nebūtinai parinktu veiksmažodžių pagalba, bet net ir gana statiško vaizdo ir būsenos vidine jėga.

Ilustracijai tebūna ši "Broliai baltieji" eilėraščiui pradžia, kaip jau matėme anoje budapeštinėje eilutėje, netgi kaip

gho ankstesniųjų paveikslų buitinių scenoms:

Padėta duona ant stalo,
giros ašotis.
Duona, gira ir peilis.
Padėtos kietos rankos,
malda ir atodūsiai (psl. 12).

Paprastai kartojimo figūrą laikome tam tikra poetine priemone. Tačiau mūsųose ji neretai virsta to paties kalbėjimu be galo. Ir šiame kartojimo figūros kelyje Nagys labai gerai jaučia, kur laikas sustoti. Dar daugiau, kartojimas jam dažnu atveju yra ne tik vien poetinė priemonė, bet ir tam tikro idėjinio turinio vaizdinė personifikacija. Žvilgtelkime, kad ir į šitą posmą, kur puikiu aliteracijų srovėje keturis kartus minimas žodis "upė":

Upė dabar
mūdviejų mylimoji.
Upė laukia mirgėdama
gluosnių tankmėj.
Upė laukia beržinių irklų
ir lengvo, glitaus.
mūsų luoto liemenio.
Upė laukia, lanku
apjuosusi pilį,
kaip žvilgantį žaliaš žaltys
(psl. 23).

Kartojimo figūra čia įgauna net visai kitas dimensijas, reiškinčias ne tik tyvuliuojančios upės begalinę tolybę, bet ir viso gyvenimo nesulaikomą slinktį, kurio galė iškyla kone čiurlioniško paveiklo panorama — pilis, apjuosta žaltį primenančios upės.

Tai tik labai trumpas ir palyginamas (Nukelta į 4 pusl.)

HENRIKAS NAGYS

KRYŽKELE

Kryžkelėj auga platanai. Kelio atgal nėra.
Ūkanoj aidi kareivių žingsniai ir geležis.
Tarp debesų ir lapų alsuoja žemė gera.
Miega koralių saloj nepažįstamoj žemė graži.
Slama platanai ir plazda paukščiai virš mūsų galvų vakare.

Broliai ir seserys, imkit mane ir skaitykit...
Basos kojos ant gruodo ir šimtametė giria.
Broliai ir seserys, imkit mane ir skaitykit...
Zvanga metalo žvaigždės virš mūsų galvų vakare.

Auga platanai ant vieškelio — amžių giria.
Broliai paklydo ir seserys verčia prie vartų.
Bala an! balto debesio šaurėj lininė skara —
gėrėme mirusių upių vandenį žalią ir kartų...
Miega toli vandenyno saloj nepažįstamoj žemė gera.

Broliai ir seserys, imkit mane ir skaitykit...
Moterys klūpo prie vartų — užia giria.
Broliai ir seserys, imkit mane ir skaitykit...
Zvanga kareivių žingsniai ir žvaigždės tuščiam vakare.

svajone

Norėčiau prisijaukinti sakalą,
pilką, išdidų paukštį,
aitvaro brolių.

Norėčiau prisijaukinti sakalą,
gintarinėm akim,
vienai vienintelei medžioklei,
kurios ilgėjau visą gyvenimą.

Norėčiau prisijaukinti sakalą,
raibą poetų paukštį,
kad pluktų molio aslą
atsiminimų godynėj,
papuošty plačių
sparnų šešėliais.

Norėčiau prisijaukinti sakalą,
aitvaro brolių,
išdidų, pilką paukštį
gintarinėm akim.

***

Liaudies poetai sudėjo
dainas apie saulę močiutę
ir žemę
motiną.
Liaudies poetai kalbėjo
su vandeniu vėju, vėlėm.
Liaudies poetai užaugo, kaip medžiai,
lėtai ir tykiai. Naktim.
Liaudies poetai buvo kantrūs,
kaip juodžemis,
kaip ažuolai
ankstyvą pavasarį:
kiekvienas žodis sklaidėsi,
kaip pumpuras, kaip lapas,
žėrėdami saulėj,
linguodami vėjų,
plaukami nuolankaus
ir šilto lietaus.
Liaudies poetai kalbėjo
žemės,
vandens
ir vėlenos
kalba.

(Iš "Broliai balti aitvarai" rinkinio)

AUKSO VAINIKAS

Buvo penkta valanda po pietų. Mažo miestelio gydytojas savo kabinete apžiūrino atėjusį ligonį, besiskundžiantį krūtinės skausmais. Staiga trenkė perkūnas taip smarkiai, kad sudrebino viso miestelio namų langus, o iš gydytojo rankų iškritė triūbelė, kuria jis klausėsi ligonio širdies plakimo. Gydytojas nustebejęs pašoko ir priėjo prie lango. Saulutė jau slinko vakarop ir savo gelsvais spinduliais paausino miestelio namų stogus. O danguje nė mažiausio debesėlio, nė menkiausio vėjelio.

— Keista, — tarė gydytojas, — saulė šviečia ir tokia perkūnija.

Jis grįžo prie nustebusio ir išsigandusio ligonio, kuris nuo to griausmo pajuto krūtinėje dar didesnius skausmus. O griauštinio balsas, suskilęs į mažesnius garsus, pamažu nyko, atsimušęs į netolimų kalnų viršūnes.

Dieną prieš tai miestelio valkatėlė Celestinas, kurį visi pažinojo tik tiek, kad jis

niekio nedirba ir gyvena nežinia kur, nė iš ko, ejo upės pakraščiu. Prieš tai, kaip buvo įpratus, buvo užsukęs į vienintelę miestelio osteriją, kur keletas senių lošė kortomis, pasistatę ant stalo vyno ištisą fiasco. Celestinas, gavęs stiklinę to gaivinančio gėrimo, dabar patenkintas, ieškojo kur pailsėti ir nusnūsti. Vynas, tekėdamas gyslose, gaivino ir alsino. Ir taip Celestinas beidamas vienoje vietoje rado nusekusios upės suneštą sausų lapų ir žolių krūvą. Ji atrodė kaip tyčia paklotas patalas Celestinui. Išsitiesęs ant tų lapų ir žolių krūvos, saulutės galmonėjamas, upės per akmenis teškenimo migdomas, Celestinas tuojau užsnūdo.

Staiga Celestinas pajuto, kad kažkieno ilgas pirštas, panašus į vinį, yra įremtas jam į kaktą. Tingiai atmerkė vieną akį, paskui antrą ir pamatė, kad šalia jo, ant kulnų sėdėdamas, yra besišypsas malonus ponas. Celestinas pamažu atsisėdo ir apžvelgė staiga

atsiradusį nelauktą svečią be jokios baimės ir įtarimo. O ponas prakalbėjo:

— Jei šis vanduo sustotų, — ir ranka parodė į upę, — galėtume vaikščioti upe, lyg kristalo keliu.

Celestinas pažvelgė į upę ir suraukė kaktą. Paskui sumišęs nusišypsojo.

— Tikrai, — sutiko. Bet kodėl ji turėtų sustoti?

Ponas tęsė toliau:

— Taip sau. Dėl malonumo pasivaikščioti. Bet, suprantama, viskas liktų, kaip stovi. Žolės, spalvos ir žuvys pasilikytų tame kristaliniame kalėjime. Kai vaikščiojame ant žemės, matome tik kas yra ant žemės. Vaikščiodami kristalo keliu, matytume kas yra po žeme.

— Aš niekad nieko panašaus nesu matęs, — paaiškino Celestinas, liūdnai žiūrėdamas į bepūvančių lapų krūvą.

Ponas keistai nusikvatojo. Jo juoko balsas buvo panašus į klarneto garsą.

— Po žeme yra visko, — aiškino gundančiai. — Bet yra ir ant žemės, tik reikia mokėti rasti ir paimti.

Celestinas bandė keltis, bet ponas vėl jį pasodino, įrėmęs savo geležinį pirštą į Celestino petį.

Tuo tarpu vėjelis atnešė iš miestelio varpo balsą. Ponas suvirpėjo ir paskui tarė:

— Klausyk. Ten skamba varpas. Po tuo varpu yra varpinė, o šalia jos bažnyčia. Baž-

nyčioje yra didžiulė akmeninė statula, o ant statulos galvos aukso vainikas — per didelės statulos galvai — tiktų kaip tik ant žmogaus galvos. Tas vainikas tenai nereikalingas, apjuodęs, voratinkliais apaugęs. Kas jį pasiims, galės važinėti karietoje, kaip ponas...

Visa laiką paslaptinis ponas kalbėdamas savo geležinio piršto neatitraukė nuo lieso Celestino kūno, tarsi pabrėždamas jo skurdžią egzistenciją. Celestinas pajuto kažkokį šiurpulį ir staiga, tartum adata, įsmigo į jo širdį.

— Esate keistuolis, — ištarė pakildamas ir norėdamas atsiveikinti su nepažįstamuoju. Bet tas jau buvo dingęs. Lapų ir žolių krūva, ant kurios Celestinas sėdėjo, atsida-vė puvėsiams, o nuo upės buvo jaučiamas sieros kvapas.

Sekančią po susitikimo su keistu ponu dieną, Celestinas jautė galvoje keistą jausmą; mintys maišėsi ir šokinėjo lyg karuselėje, bet iš jų vis iškildavo ano pono pasakytieji žodžiai: "Bažnyčioje yra statula, o ant jos galvos aukso vainikas"... Celestinas perskoko akmeninę šventoriaus tvorą ir jau trečią kartą atsidūrė bažnyčioje. Statula, vaizduojanti šv. Petrą, buvo šoninėje navoje, užimdama galinės sienos centrą. Ji buvo nuo drėg-

mės pažaliavusi, o apsiausto raukšlės tiesiog pajudusios. Galva vos matėsi skliauto prieblandoje. Vainikas buvo viršuje ir atrodė, kad jis remia bažnyčios lubas, o gal ir patį dangaus skliautą. Petras, ilga barzda, sustingęs, nejudas, staiga lyg atgijo, pastebėjęs prie savo kojų Celestiną. Po Petro žvilgsniu Celestinas pasidarė permatomas, kaip meduza. Buvo matomas jame klajojančios ir kovojančios mintys, kurios, lyg mažos dėmelės, būrėsi Celestino širdyje, kol sudarė ištisą juodą masę. Sprendimas buvo padarytas. Laikas — aštuonios minutės iki penktos popietinės valandos. Tuo metu gydytojas liepė savo pacientui nusivilti marškinus.

Celestinas, įsikabinęs į ilgo akmeninio apsiausto apatines klostes, pamažu kopė aukštyn. Rudeninė prieblanda kabojo ant bažnyčios sienų, kurios kai kur prakaitavo drėgme, ir girdėjosi tik retų lašų capsėjimas ant žemės. Tokiu vėlyvu popietiniu laiku labai retai užklysdavo bažnyčios sargas, veddamas paskui save būrį iš toliau atvažiuosiu turistų ir, rodydamas jiems šv. Petro statulą, pasakodavo paties sugalvotas istorijas, už tai gaudamas smulkųjų, taip reikalingų jo menkam biudžetui.

(Nukelta į 4 pusl.)

SVETUR NUOTAKĄ ISLEIDŽIANT

(Atkelta iš 2 psl.)

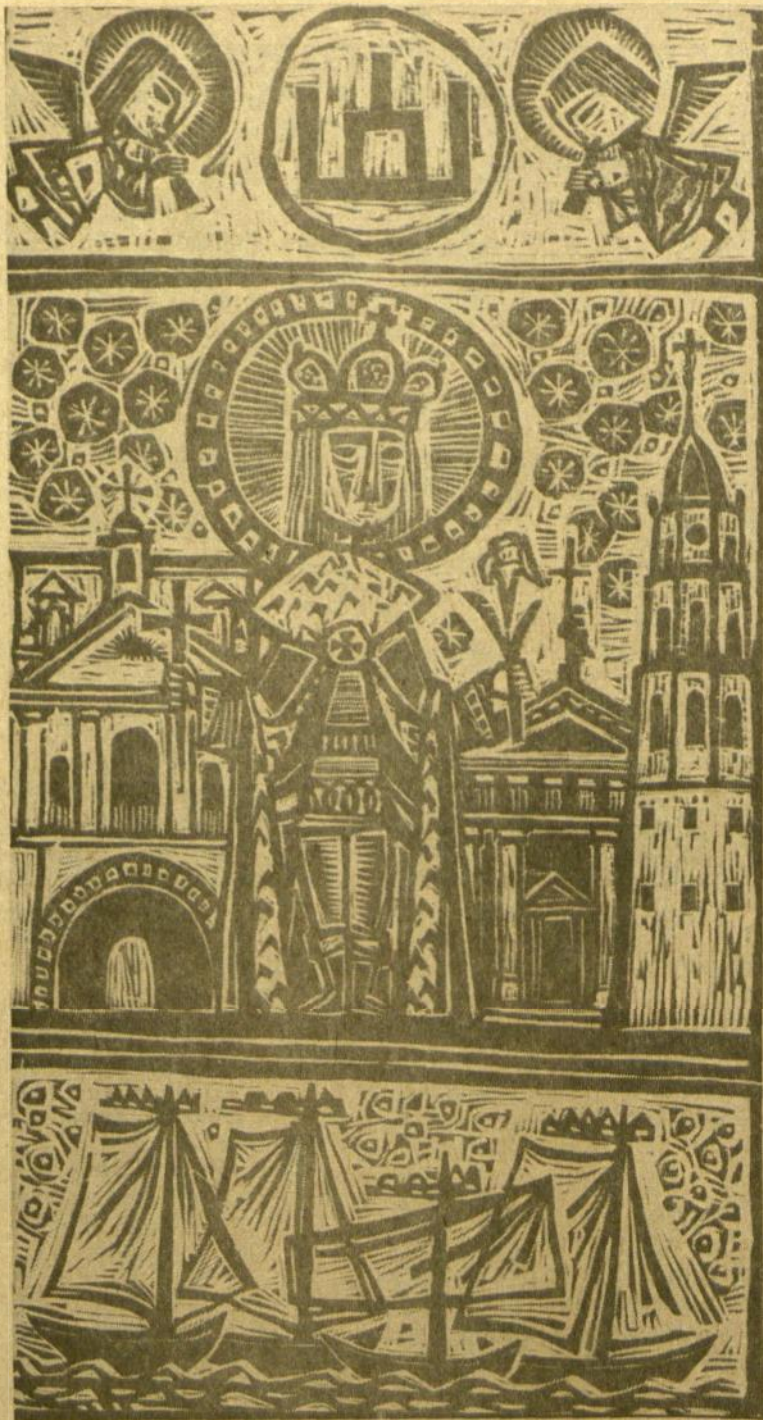
lumbia univ. prof. ir dr., neilinis slavistas. Todėl EL sugrįžimas prie Grand Duke ir Grand Prince Algirdui, Aleksandrui ir Kazimierui yra ir skriauda, kuri vėliau bus sunkiau atitaisoma, nes svetimieji buvo jau pralaužę jiems King titulą. Žinoma, juos tituluojant Lietuvos karaliais, lenkų ir kai kurie kiti slavistai sukeltų daug triukšmo, kuris galėtų palaidoti gal ir EL leidimą, kaip atsitiko ir su ukrainiečių enciklopedija, kai ten padaugino ukrainietiška rašyti vardus, bet atšargiai ši titulinė siena reikėtų laužti, pvz. su Gediminu, kuris kitų buvo tituluojamas Rex ir pats ta titula verto. O visas tu titulų gynimo spūdis nukelti i Grand Prince, kurį nuosekliai jau vartojo prof. dr. K. Avizonis.

Plačiau sustojus ties Lietuvos valdovų titulais, netenka jau aiškinti Lietuvos valstybės titulo. Vargo turime tik su toms nelaimingomis unijomis, nes svetimieji, daugiausia lenkų įteigti, Lietuvos po Liublino unijos nebemato. Paskutiniu metu lenkų istorikas prof. dr. O. Halecki yra savo raštais įtakingiausias. O jis vartoja tokius jau terminus: Polish-Lithuanian Federation, kartais Polish-Lithuanian Union, ir Polish-Lithuanian Commonwealth. EL vienu kartu pounijinei Lietuvai jau pavartota Lithuanian-Polish state (459-460 p.), tame pačiame straipsnyje vėl pabrėžiamas savarankiškumas, pavartojant jungtukų, pvz. Neither Lithuania nor Poland arba of Lithuanian and Poland (459). Atrodo, kad būdų tikslų neįjungti niekur šių abiejų valstybių brūkšnelių, nes jos visados buvo atskiros ir tevaldomos vieno tik žmogaus, taigi asmens, ne valstybių unija. Tuos skirtumus pabrėžia eilė duomenų, pvz. vienai kurių kariaujant, antroji lieka neutrali. Mano profesorius, tuomet dar doc. dr. A. Šapoka, pasakodamas apie prie Lietuvos sienos karališkų žirgų keitimą kunigaikštiskais, vienų šunų bei sakalų kitais, juokaudavo, girdi, tik vieni Lenkijos žvirbliai ir varnos tegalėjo perskristi ar lenkiškis, taigi ir karališkas, kiškis perbėgti į Lietuvą ir nebuvo čia pakeičiamas kunigaikštiskiu. O dr. A. Šapoka buvo geriausias

ty vad. pounijinių Lietuvos ir Lenkijos valstybių santykių žinovas, atkasęs iš dokumentų Lietuvos savarankiškumą ir nebelauges plunksnos prie Liublino unijos.

Sienų pelkėje

Dar didesnis negu valdovo titulas yra paradoksas, kad Lietuva neturi sienų. Jos taip keitėsi laiko slinktyje, kad šandien visiškai nebeaiškios net ir tos, kurios dar nepriklausomos Lietuvos sutartimis buvo nusakytos. Ir šandien, kada mes taip pat visiems skelbiame, kad siekiame naujų sienų ir vakaruose, ir rytuose, ir pietuose, visai nežinome, kur tos mūsų valstybės sienos, ypač ką reikia rašyti svetimiesiems, kada reikia paliesti ir mokėti apeiti visokias šios dienos užtvanas, kai lietuvių spaudoje visoks rašymas ir pliauskimas sienų klausimais netenka reikšmės. Ir tikra bėda, kai EL reikėjo liesti ir rašyti apie įvairias vietas už dabartinės ir okupuotos Lietuvos sienų. Čia susiduri su nusistovėjusia geografinių vietų rašymo tvarka, su jų priklausomybe valstybėms, ir kur išimties labai retos ir tik laikinės okupacijos metu iki vadinamų taikos sutarčių. Ir toji rašymo tvarka labai griežta, vietovė nusakoma kam ji šandien priklauso ir ji rašoma taip, kaip ta valstybė rašo, išskyrus tik vieną kitą didesnę vietovę, kuri iš seno turi kitą istorinę ir įsigalėjusią rašybą viena ar kita kalba. Todėl patinka ar ne, bet reikia rašyti, kad tokia mūsų Ašmena yra šandieninėje Gudijoje. Taip 189 psl. ir parašyta, bet ji duota dar lietuvišku vardu, ne taip, kaip dabar rašo gūdai. Įvade pats redaktorius prof. S. Sužiedėlis aiškino, kad lietuviškais vardais duodamos vietovės, kurios įeina i 1920 m. sutarties su Sov. Rusija nustatytą plotą. Kitas jau reikalas, kai surašome prie vardo, šiuo atsitikimu priklašmos, visą jos istorinę priklausomybę. Iš tų žinių ir aiškėja, kodėl ją mes vadiname Ašmena, bet ne kokia Ošmiana ir t. t., nes ją savu vardu tikrai mes turime istorinės teisės vadinti ir rašyti gal net daugiau negu anglai Muencheną koku Munich. Todėl ir rašome dar Apsas ir t. t. Bet kada susiduriame su kitomis, jau tolimensėmis vietovėmis, kal-

Vytautas Ignas "Lithuania") Sv. Kazimieras (Detalė iš medžio raižinio Nuotr. V. Maželio

ba tikrai mums daugiau nebe-maloni. Nebegali jų rašyti kaip mums įprasta ar patinka. Taip Lietuvos Brasta, arba tik Brasta, pateko i EL mums neįprastu Brest, ir Gudijoje, Skliaustuose tepirašyta jai savieji vardai ir kiek ankstyvesnis Brest-Litovsk, o tekste surašyti ir kiti vardai ir jų keitimai, nors jie nebeuotai atskirais nurodymais. Šiip ar taip reikėjo to ir Brzeš Lietuvos ir velesnio — Brzeš nad Bugiem su atskromis nuorodomis, nes tie vardai dar tebesimaišo įvairiuose gazetteer, kuriais ir naudojasi paprastai angliškai kalbąs žmogus, kai nori išsiaiškinti kur viena ar kita vietovė yra, kiek paskutiniu metu turi

gyventojų ir t. t. Pro tuos "gazetteer" prasilausti nauju vardu labai sunku, turi būti gana daug knygų prirašyta; daug kartų jis tuo vardu minėtas, kad patektų i tuos atrinktuosius vardus, i tuos geografinius vardinus. Todėl nors EL surašyta istorinė šio miesto priklausomybė, būtent labai gerai išaiškinta kodėl tą Brest i EL įsirašė, bet kai reiktų kūr vėl tekste Lietuvos Brastą minėti, vis teks nurodyti, kad ji Gudijoje, pvz. kai įrašysime kokį lietuvių su jo gimimo vieta L. Brastoje, ar Ašmenoje ir pan., teks vis rašyti gimusiu Gudijoje. Žinoma, tas daugeliui atrodys ir labai nepatvirtinta, bet, deja, neišvengiama. Žydai, leisdami savo enciklopedijas, buvo laimingesni, jie neturėjo tokių sienų rašymo rūpesčių, nes visi tie miestai, kuriuose jie gimė buvo vis ne jų valstybėje, i juos neturėjo nei teritorinių, nei istorinių siekimų. Todėl vienas jų įžymenis brolis įsirašė, kad gimė Rusijoje, o kitas — Lietuvoje (net ir XIX a. gale gimusis), gi Vilnius — įrašydintas Rusijoje, Lenkijoje ir Lietuvoje, o toks gar-

sus ir dažnas Virbalis — ir Lenkijoje (Lenkų karalystėje), Rusijoje, Vokietijoje (1915-1918) ir Lietuvoje. Mums tenka su tomis vietovėmis, kurios yra už šandieninės Lietuvos teritorijos, įvairiai verstis, ir EL redaktorius prof. S. Sužiedėlis ten vnyioje vnyiojasi ir labai sumaniai vnyiojasi kaip tikras lietuviškas protėvių sūnus. Ir jam užtai tebus didelė pagarba bei padėka.

Gudija EL teduoda tik santykiuose su Lietuva (Belorussia, relations with, 325-327). Atrodo, kad kelias pasirinktas visai tikslus ir tikrai geras, nes ir didieji Vakarų rusofilai negalės per daug EL užpulti ir tuo pačiu ja bibliotekose palaidoti, nors ta Gudija šimtmečiais buvo neatskiriama Lietuvos dalis, kas prof. S. Sužiedėlio glaustai išryškinta. Tačiau vis tiek nesinori sutikti su autoriumi dėl gūdų kilmės ir autoriui prikiština, kad per mažai pabrėžė baltų tautų posluoknio įtaką (325 p.), kad čia nepažymėjo nutautusių rytų galindų, kurie ir sudarė gal daugiau ne posluoksnį (substratą), bet jau gūdų tautos pagrindą. Paskutiniu metu tie reikalai vis daugiau ir daugiau keliami ir nauji pristorės bei vandenvardžių tyrinėjimai vis daugiau tai patvirtina (plg. dr. M. Gimbutas, The Balts 1963; T. Suliminski, Ancient Southern Neighbours of the Baltic Tribes, Acta Baltico-Slavica V, 1967; V. N. Toporov, Lingvističeskij analiz gidronimov Verchnego Podnerprovija, 1962 ir F. I. Gordejev, A. S. Stryžak, V. A. Zučevič pranešimai "Visasąjunginėje" SSSR toponimikos konferencijoje 1965). Nemažiau tą patvirtina ir baltų bei iranėnų tautų sąlyčio tyrinėjimai, nes paskutiniu metu rimtai paneigiama M. Vasmerio tezę, kad baltus nuo iranėnų pr. Kr. skyrė slavai, o dabar įrodinėjama, kad rytiniai ir pietiniai baltai tiesiog susisiekė su iranėnais (plg. V. V. Sedov, Baltoiranskij kontakt v. Dneproskom levoberežije, — Sovetskaja archeologija 4 1965). Tie nauji darbai verčia peržiūrėti senąją gūdų etnogenezės prielaidą ir tenka manyti, kad gūdai yra galindų ir kt. jiems artimų baltų kilčių palikuonys, kurie sumišo su taikingai ar kovingai atėjusiomis i jų kraštą (paupiais) šiokiomis ir tokiomis slavų gentelėmis, o gal apslavėjusiais iranėnais (plg. bulgarus). Tie ateiviai anksči priėmė stačiatikišką krikščionybę, perimdami ir bažnytinę slavų k., kuri liko pagrindiniu slavėjimo veiksniumi rytiniams baltams, o vėliau šie sudarė neiškos kilmės gūdus. Taip pat abejotina, ar krivičiai būnų tikrai slavų gentis, nors jie

Pagarba žodžiui Nagio "Aitvaruos"

(Atkelta iš 3 psl.)

ginti siauras žvilgsnis i daugiau aliteracinį Nagio naujosios knygos pobūdį. Lygiai galima būtų nemažiau kalbėti apie šią knygą ir įvairiais kitais požiūriais, liečiant eilėraščių idėjinę gilumą ir formas pasiektąsias viršūnes. Bet tai jau būtų ilgesnis, studijinio pobūdžio raštas.

Šiuo laikraštiniu straipsniu, Nagio kūrybinio laimėjimo proga, norėta tik trumpai pasakyti, kad išliekančiai poezijai parašyti neuženka vien talento, kad reikia ir sunkaus bei kieto darbo, ilgomis studijomis ir ilga praktika igyto žinojimo, jog eilėraštyje su žodžiais negalima tuščiai žaisti, negalima paleisti jų pla-

vinėti be jokios sistemos. Apie tai galvojant, Nagys mūsuose visada pasiliks kaip talento ir kieto poeinio darbo laimingas ir vaisingas junginys. O pastaroji jo knyga "Broliai balti aitvarai" daugeliu atžvilgių yra viena iš tu tetų, kokios mūsų literatūros raidoje pasirodo ne kiekvienieriais metais, ir kurių atėjimas yra didelis visos mūsų literatūros laimėjimas.

Henrikas Nagys, BROLIAI BALTI AITVARAI. Išleido Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas 1969 m. Chicagoje. Viršelis ir iliustracijos Prano Galiaus. Knyga drobės viršeliuose, didelio formato 72 psl., kaina \$5.00, gaunama Drauge.

ir vadinami slavų vardu. Daugiau tikėtina, kad slavai juos pavardžiavo ir tie buvo baltiškios kilmės ir pagoniška gentis, bet tam įrodyti dar neturime rimtų studijų. Antropologiškai jau aišku, kad gūdai artimesni lietuviams, ypač vakarinės srities, negu rusams. Ir tai ne todėl, kad juos apsaugojo Lietuva nuo totorių ar mongolų įtaką (žr. 325 p.), bet jie tuos rytų baltų rasinius bruožus yra paveldėję iš baltų rasinio pagrindo, o Lietuvos apsaugoje jų neprarado. Todėl šandien ir supranta, kad ne tik fiziniu tipu, bet ir kraujo grupių pasiskirstymo santykiu jie išsiskiria nuo vad. didžiariusių, o prisilieja prie baltų (lietuvių ir latvių). Šiame S. Sužiedėlio straipsnyje yra įsibrovusi ir viena nemaloni klaida: sutartis su S. Rusija, kuria vėl perleistas Vilnius su dalimi srities, buvo pasirašyta ne 1939 kovą 10, bet spalio 10 d. (žr. 327 p.). Taip pat ir ne Drukšto ež., bet Drukšiai turi būti (t. p. 327 p.).

Nors ir neturime aiškių valstybinių sienų, bet istorinei Lietuvai priklausiusios sritys EL turėtų rasti vietas. Ir šiame tome ne vienas tuojau pasigendame pvz. Briansko (anglosaksai rašo jį Briansk, Bryansk ir net Br'ansk), Cernigavo (Chernigov, Cernigovo), nors jie dar suminėti prie Algirdo (71 p.). Šiip ar taip vien tik angliškai mokąs šių miestų sąjios su Lietuva iš anglo-saksų enciklopedijų ir kitų leidinių neateks, pvz. tokia Encyclopedia Britanica teduoda juos rusiškais miestais ir be jokios istorijos, nors jau H. Paszkiewicz, The Origins of Russia? 1969 dažnai juos (Bryansk, Chernihov) minbūnų tikrai slavų gentis, nors jie

kodėl mums jų išsižadėti ir nepažinti angliškai kalbančiam susipažinti ir tokiu būdu su Lietuvos imperijos istorija, kodėl nepraplėsti EL reikšmės ir jos naudingumo bibliotekoms. (Šias eilutes rašas įtikino vieną bibliotekininę EL reikšmingumu, pakišęs Brastos aprašą ir atvertęs kitas anglų k. enciklopedijas, neišskiriant ir Enc. Britanica ir j-rodės, kad Bolšaja Sov. Enciklopedija Lietuvai Brest priklausomybės taip pat nenutylė). Aš manyčiau, kad istorinės Lietuvos vietovės turi rasti vietas, kaip šiuo kartu pvz. rado Prūsos tokios vietos kaip Alna, Alnava ir t. t. Taip pat bus vargo ir tam, kuris norės pasitikrinti tokių vietų istoriją kaip Bereza, Busiazh, suminėtu prie kartūzų (465 p.). Ir atrodo, kad dėl vietos stokos būtų tiksliau paaukoti kokią ant-raeifę biografiją ar net atskiro žmogaus nuotrauką, ypač nevykusią, o geriau duoti tokias istorinės Lietuvos vietoves kaip Brianskas ar Lietuvai priklausiusių vienuolynų centras, pvz. Bereza ir t. t.

(Bus daugiau)

VIENA PROGA GYVENIME uždirbti \$50 i dieną, plus \$250 automobilio išlaidoms pardavinėjant pagal užsakymą pritaikintus Symbra-Ette atnaujinimus, gorsėtukus ir maudymosi rūbus. Dėl nemokamo pritaikymo arba daugiau informacijų kreipkitės į Maggie McGovern, (312) 964-0686 arba 852-1011. Ex-Pennyrichers kviečiamos (347) Penny-Rich Bras & Girdles 40% nuolaida.

NAMŲ TAISYMO DARBAI Stalibus, dažymo ir visus kitus darbus atlieka lietuviai — labai priinama kaina. SKAMBINTI RE 7-9615

AUKSO VAINIKAS

(Atkelta iš 3 psl.)

Celestinas jau prikopė iki statulos juosmens. Jo visas kūnas virpėjo ir ta virpesį perdavė statulai, i kurią buvo abiem rankom įsikibęs. Savo alsuojančia gyvybe Celestinas suteikė statulai šilimos ir gyvybės. Šventasis šypojojosi savo akmeninėmis lūpomis.

— Drąsiau, tu menkasis vagilėli. Žinau, kad sieki mano vainiko, — šnibždėjo Petras. — Tikrai taip. Bet jis tau visai nereikalingas. Sako jau ir nuo popiežiaus galvos nuėmė tiarą...

— Tiesą sakai. Tas vainikas man nereikalingas. Jis lyg švinas slėgia mano galvą. Gyvenime nesu turėjęs jokio vainiko ir nemačiau kitokio, kaip tik erškėtinį ant Mokytojo galvos. Statyk koją ant mano sulenkotos rankos, o rankomis įsikibk i mano barzdą.

Kai Celestinas jau pasiekė statulos pečius, turėjo atsikvėpti ir pailsėti. Aukso vainikas buvo jau čia pat, ranka pasiekiamas. Jo spindesys atsimušė ant Petro veido ir plaukų.

— Drąsos, menkas baily. Kabinkis viena ranka man už ausies, o kita pasieksi vainiką.

Celestinas vėl pakilo. Atsiklaupęs ant statulos peties, jau siekė vainiko, kai tuo tarpu oaznyčioje pasigirdo žingsniai.

— Šioje penkioliktos amžiaus bažnyčioje, — aiškino sargas, — mano ponai, pamatysite bažnyčios brangenybę...

O Petras šnibždėjo Celestinui: — Esi baigtas, prieteliau, jei neteksi galvos. Atimk ranką nuo mano ausies ir slėpkis.

Mano užpakalyje yra iškalti akmenyje laipteliai. Lįsk tenai...

Celestinas paklausė. Pašoko statulos užpakalin ir, kojimis remdamasis i statulą, nugarą atrėmė i drėgną bažnyčios sieną. "Dabar mane sugaus", pagalvojo, "o vainikas liks kur buvęs".

Jį apėmė mirtinas nusivylimas ir atrodė, kad gyvybė tirpsta lyg druska vandenyje. Petras jautė Celestino sielvartą, baimę, nusivylimą ir negalę nepasigailėti to nelaimingojo. Keletas naktinių peteliškių, Celestino pabaidytų, nutūpė ant Petro veido. Kai turistai nustebę žiūrėjo i tas dėmes ant šventojo veido, Petras pakėlė savo akmeninę ranką, nusiėmė vainiką ir pro petį padavė užpakalyje tūnančiam Celestinui. Tuo momentu bažnyčią sukrėtė baisus trenksmas. Virpėjo ne tik bažnyčios langai, bet ir sienos. Tai buvo valanda, kada gydytojas pasakė: "Keista, saulė šviečia ir tokia perkūnija".

Bažnyčios lankytojai galvatrukčiais išbėgo iš bažnyčios. Sargas, prisivijęs juos jau už šventoriaus, atrodė lyg pamišęs. O viena iš turisčių prisiekėtinai mačiusi už statulos velnio galvą. Visi buvo įsitikinę, kad tai būta nelabojo pinklių.

Kai sekančią dieną klebonas su sargu atidžiai apžiūrino bažnyčią iš lauko ir iš vidaus, ieškodami, ar kur perkūnas nepadavė žalos, rado už švento Petro statulos negyvą, ant žemės sukniubusį Celestiną su aukso vainiku rankoje...

Tai buvo stebuklas, kurį bažnyčios sargas prijungė prie savo išgalvotų pasakų apie šventojo garsą: pats Dievas jį saugoja nuo vagių ir plėšikų.

Kviečiame i talką!

Lietuvių Enciklopedijos leidykla, išleidusi eilę vertingų ir kažin ar bepakartojamų leidinių, iš naujo sutelkė jėgas prie ENCYCLOPEDIA LITUANICA, kurios bus 5 tomai. I-sis tomas yra jau išleistas. Maloniai kviečiame i talką ją užsiprenumeruojant. Chicagoje prenumeratas priima: Draugo, Naujienu, Barcaus, Margučio, Jaunimo Centre pas p. Rožanską įstaigose, Marginių ir p. Tvero krautuose.

Iš anksčiau išleisčių leidinių dar turime:

1. Lietuvių Enciklopedija — 36 tomai.
2. Vinco Krėvės Raštai — 6 tomai.
3. Mūsų Lietuva — 4 tomai.

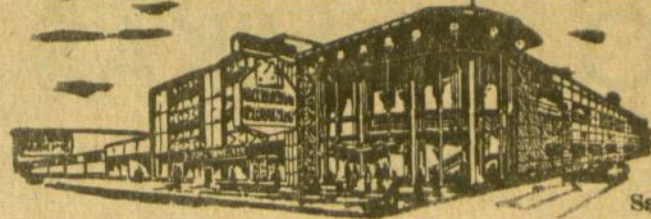
Tai yra vertingos dovanos bet kuria proga. Jų kainos yra žemos, leidžiant dabar kaštuoti beveik dvigubai. Nedelsiant užsisakykite, nes atsargos yra nedidelės.

Adresas:

JUOZAS KAPOCIUS
361 W. Broadway, P. O. Box 95,
So. Boston, Mass. 02127, USA.
Tel.: leidyklos (617) 268 7730,
Namų (617) 282-2759. (sk.)

Chicago Savings and Loan Association

NEW RATES

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

6% PER ANNUM
OF \$5000.00 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000.00
One Year Maturity

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000.00 OR MORE
6 Month Maturity

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
PASSBOOK ACCOUNTS
\$100.00 Minimum

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings & Loan Assn.

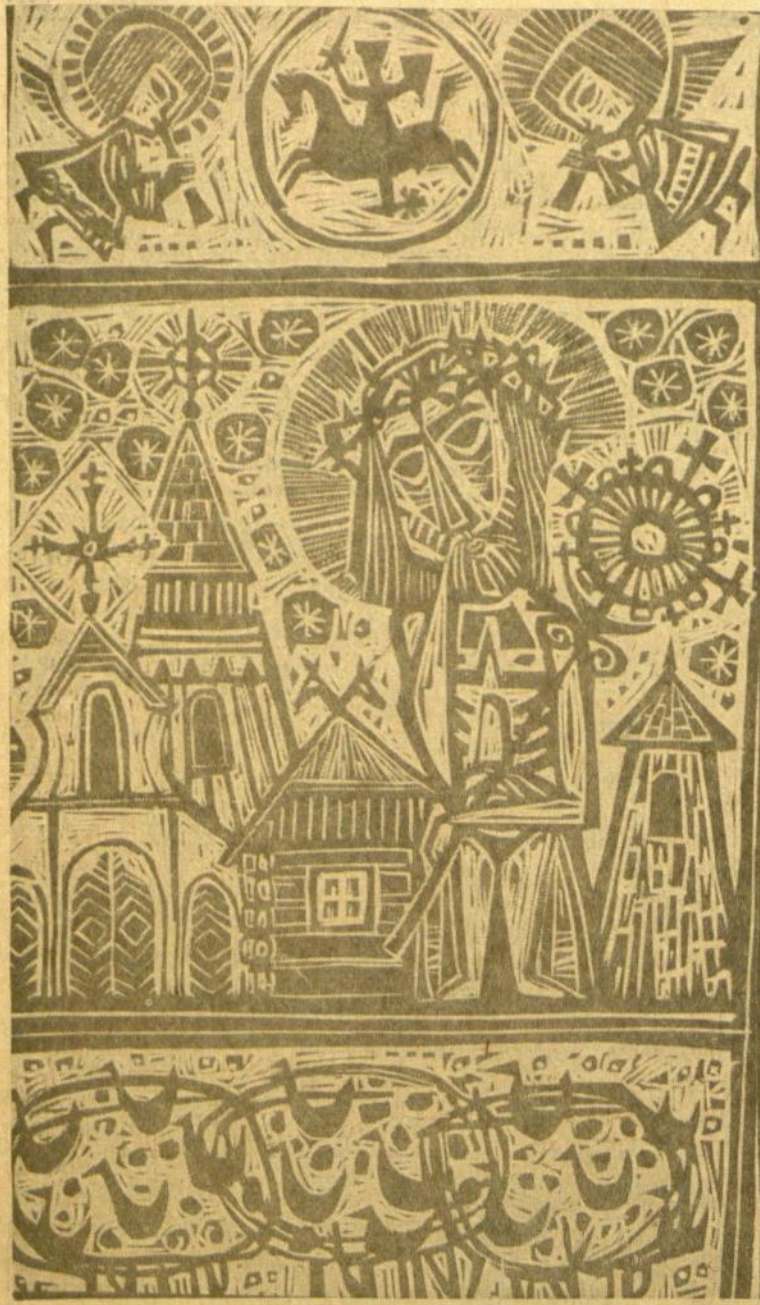
JOHN PAKEL, Sr. Chairman of the Board

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P.M. to 8 P.M. Tues. 9 to 4. Thurs. and Friday 9 to 8. Sat 9 to 12:30

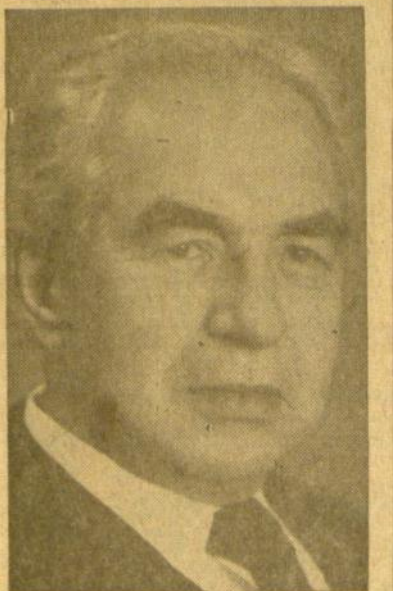
Vytautas Ignas. Detalė iš medžio raižinio „Lithuania“ Nuotr. V. Maželis

Pažintis su „Sauniu penketuku“

NIJOLĖ JANKUTĖ

J. Svaistas, Saunus Penketukas. Išleido JAV LB Kultūros fondas 1969 m. Spaudė M. Morkūno spaustuvė, iliustravo dail. Z. Sodeikienė, kaina \$3.00. Knyga gaunama ir „Drauge.“

Naujos lietuviškos knygos pasirodymas visada lyg kokios šventės išvakarės: nekantrauji žmogus ir svarstai, ką ta šventė atneš? Ar bus ji šventiška? Su tokiais mintimis imu ir J. Svaisto „Saunus penketukas“. Jo išvaizda tikrai šau-

Raytojas J. Svaistas

ni: didelis formatas, kieti viršeliai, auksinės raidės. O viduje — fantastiškos, spalvingos Zitos Sodeikienės iliustracijos. Knyga miela paimti, vartyti, žiūrėti. O skaityti? „Saunus penketukas“, kaip įva-

das sako, yra „L. B. Švietimo tarybos 1965 m. surengtame apysakų jaunimui konkurse premijuota knyga, taikoma specialiai mokykliniam jaunimui“. Tai trys pasakos liaudies motyvais, ošiančios senovės gromis, kvepiančios senojo kaimo dūmais ir postringaujančios prosenelių išmintim. Autoriaus sakinytis vaizdas, trumpas, kalba sodri, žodinga. Žinant, tačiau, išsivijos mokyklinio jaunimo ribotą žodyną ir didelį jo interesus nutolinimą nuo senovės, ky-la abejonių, ar „Saunus penketukas“ bus moksleivių lengvai skaitomas. Žinoma, visi geri dalykai lengvai nepasiekiami, taigi ir lietuvių kalbos tvirtas mokėjimas bei lietuviškų knygų skaitymas. Tačiau gyvenimo pavyzdžiai rodo, kad šiais geraisiais dalykais jaunimą sudominti, mažų mažiausiai, sekasi sunkiai. Kodėl? Priežasčių, ne kartą aptartų, apšnekėtų, apdejuotų, bet nepašalintų arba pašalinti neįmanomų, daugybė. Viena jų — jaunimui skirtųjų knygų nepritaikymas jaunimui. Dažnai jos būna parašytos per sunkia kalba, arba turi per mažai veiksmo ir nuotykių, arba savo tematika per daug nutolusios nuo šių laikų jauno žmogaus. Šiais atžvilgiais „Saunus penketukas“ turi šiek tiek minusų, nors trumpasakė autorius kalba lengva skaityti. Veiksmu tačiau pasižymi tik pirmoji, titulinė pasaka.

Čia penki draugai milžinai išgyvena įvairius nuotykius, savo pasakiškomis jėgomis skubėdami pagalbon geriesiems ir baudami

piktuosius. Tas Penketukas tikrai šauniai žirgliuoja per visą pasaką, kurios skyriai, kaip „Milžino pietūs“, „Vėlių malūnas“, „Milžinų puota“, „Nuostabi mergina ir piršlybos“ yra tikri perliukai, šmaikščia autorius plunksna išgliaudyti iš liaudies fantazijos kriauklės.

Tačiau šie milžinai truputį ir nuvilia. Kodėl? Nagi vėjapūtys Marmūzas, akylasis šaulys Palaimukas, greitulis Dunda ir stipruolis Drudaila savo nepaprastais sugebėjimais yra per daug panašūs į garsaus „Barono Muenchhauseno“ tarnus, o kai kurie jų nuotykių ir minėto barono nuotykių.

Literatūroje skolinamasi nuo amžių. Net ir didysis Šekspyras neatsispausdavo tai pagundai. Tačiau svarbu ne pasiskolintus siužetus ar charakteristiką, bet kaip visa tai autorius perleidžia per savo plunksną, kaip perkeičia, sukurdamas naujas variacijas, kaip praplečia, aptaiso tik jam būdingais literatūriniais drabužiais. Šiuo atžvilgiu „Penketuko“ autoriui ne visai gerai pavyko su tais muenchhauseniskais milžiniais. „O, čia vėl Muenchhauseno nuotykių! Aš jau skaičiau!“ — pasakė viena jauna skaitytoja ir nebaigusi užvertė „Saunus penketuką“. Mažieji skaitytojai yra pastabesni ir reiklesni, negu dažnai mūsų galvojama.

Antroji pasaka. „Gyvosios raidės“, yra per daug didaktiška, kad būtų pasakiška. Niūrus, išstas filosofavimas apunkina skaitymą ir paralyžuoja veiksmą. Trečioji — „Laimės žiedas“ — jau žymiai mieliau skaitoma poringė apie pagėgusią laimę, kurią žmogus sugrąžina teisingu darbu.

Užverčiant „Saunus penketuką“,

Nuotykingo gyvenimo menininkė

S. m. birželio 2 d. Londone mirė garsi Anglijos rašytoja, laikraštininkė ir skulptorė Clara Consuelo Sheridan. Ji buvo W. Churchilio pusseserė, savo nuotykius sukūrusi daug kalbų apie 1920-1930 metus.

Jos šeima ir angliškai visuomenė buvo didelė nuostaba, kai ji 1920 metais nuvyko į Maskvą pas Komenevą ir Zinojevą ir padarė Trockio ir Lenino biustus.

Vėliau ji, kaip laikraštininkė ir menininkė, lankėsi pas Mussolini, Italijoje, Mustafa Kemal Ataturką, Turkijoje ir Primo de Rivera, Ispanijoje. Ji buvo viena iš pirmųjų susidomėjusių James Joyce veikalu „Ulyses“. Bičiuliausi su Kiplingu ir Bernard Shaw. Aplankiusi Ch. Chapliną, parašė apie jį ilgą straipsnį. Yra padariusi Mahatma Ghandi

noris iš autorius tikėtis didesnio rinkinio liaudies pasakų, perleistu per tą šmaikščią švaistišką plunksną, iliejant daugiau veiksmo, o taip pat knygų jaunimui, kurias skaitydami mūsų moksleiviai galėtų jausti, kad fantastiški nuotykių ir nuostabiųjų įvykių nėra vien tolimos praeities monopolis, bet gali riedėti ir dabartyje. O tų įvykių herojai gali būti ne tik senosios liaudies milžinai, artojai ar žvejai, bet jie patys — erdvių amžius lietuviukai.

biustą. Išleido savo labai atvirai parašytą biografiją, pavadintą: „Naked Truth“. Po to įsijungė Katalikų Bažnyčiai ir, perskėlus Alžyrion, pradėjo kurti iš medžio religines statulas. Į jas ji žiūrėjo kaip „į savo maldos ir ašarų pakaitalą.“

Visuomeniniame gyvenime ji reikėsi kaip kovotoja už moterų teises ir tuo reikalu daug rašiusi. Ji buvo nuomonės, kad vyrai nesupranta ir nepakenčia moters, kuri nepripažįsta jų pagalbos reikalingumo.

Jos gyvenimas iškėpė dramaturgą S. N. Behrman parašyti komediją „Biography“, kuri buvo pastatyta New Yorke 1932 m. Ji buvo ištėkėjusi už Sheridan, kuris žuvo pirmojo pasaulinio karo metu. Jos tėvai buvo M. Frewen ir Clara Jerome, vyresnioji Churchilio motinos sesuo.

Išauklėta ji buvo labai religingai vienos galtingosios sesers puritonės. Jos vyras Sheridan buvo vaikaitis garsaus 18 šimtmečio Anglijos dramaturgo Richard B. Sheridan.

Londone ji gyveno keistą, aristokratišką, bohemiską gyvenimą. Jos vakarieniškos prie žvakių dalyvaudavo karališkos ponios. Valgio ten ne visada užtekavo, bet pasikalbėjimai visada buvo įdomūs, kaip rašė Anita Leslie. Jos skulptūras Anglijos kritikai

Clara Consuelo Sheridan 1920 m. prie vienos iš savo skulptūrų.

vertina gana gerai. Jos yra išstatytos Londono, Oxfordo ir Bombėjaus muziejuose.

Jos raštų tarpe pažymėtina knyga „Across Europe with Satanella“. Knygoje ji aprašo savo kelionę motociklu po pietinę Rusiją. Jos knyga „To the

Four Winds“ buvo bestseleris Londone.

Į Katalikų Bažnyčią ji grįžo po savo sūnaus mirties 1937 m., apsilankiusi Asyžiuje. Nuo tada ji atsidėjo savo religinėms skulptūroms.

V. Bgd.

G E L E S

Vestuvėms, banketams, laidotėvėms ir kitokioms progoms
G U Z A U S K Ū
Beverly Hills Gėlinyčia
443 W. 63rd Street Chicago, Illinois
Tel. PR 8-0833 — PR 8-0834

PARDUODAMI
IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
30% iki 50% nuolaida
Galima pirkti dalimis ir išmokėtina
SOUTHWEST FURNITURE CO.
6200 S. Western Tel. GR 6-4421

SIURTINIAI I LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS
(Licensed by VNESHPOSYLTORG)
4501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
3333 S. Halsted, Chicago, Ill. 60608
Tel. WA 5-2737; 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, automo bilai, motociklai, sandėlyvė, mašinos, doleriniai CERTIFIKATAI
E. Zukauskas

Brolių Šarkų Restoranai ir Cocktail Lounges —
SHARKO'S WEST, 6301 W. 63rd St.
Tel. — LUDlcw 6-363

SHARKO'S EAST 784 S. W.
Tel. — Pllcpc 6-C644

SHARKO'S — Villa Park, Illinois
1 mylia į vakarus nuo 83 Rd. ant Roosevelt Rd.
Telef. — 629-9050

Visuose restoranuose pulkios vėdinamos salės tinkamos vestuvėms ir kitokiems rengimams. Skanus valgis, vietos ir užsienio gėrimai.

Savininkai —
Jurgis, Geraldas ir Gregorijus Sarkos

H I G H R A T E S
Paid Quarterly

5% PASSBOOKS \$1,000 minimum	6% \$5,000 minimum 2 YEAR CERTIFICATE
5 1/2% INVESTMENT BONUS PLAN Savings Insured to \$20,000 Highest reserves	5 3/4% \$1,000 minimum 1 YEAR CERTIFICATE

BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1071 Archer Avenue Chicago, Illinois 60632

EXPERT BODY WORK
PROGRESS-PAŽANGA COLLISION EXPERTS
A. & J. STANEVIČIUS
(Fender) Pilnas Pataisymas
Plaunama — Ištepama — Dažoma
Moto, Karoserijos (Body), Sparnų
2637 W. 47th St., Tel. LA 3-9663
Chicago, Illinois 60632

1970 Plymouth-Duster

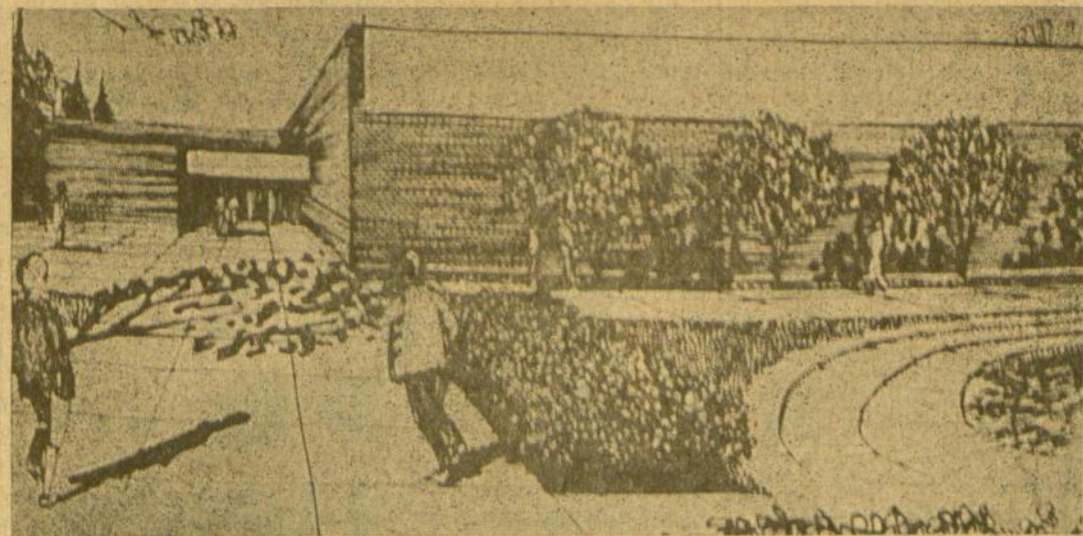
Plymouth Valiant Duster 2-Door Coupe

Kaina nuo \$1,995.00

25 mylias su vienu galionu
PLYMOUTH, VALIANT-BARRACUDA, ROAD RUNNER
GTX, FURY — DUSTER

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
4030 ARCHER AVENUE — PHONE VI 7-1515

Tradicinė Lietuvių Diena Marianapolyje, Thompson, Connecticut 1970 M. LIEPOS MĖN. 4 DIENĄ

DIENOS PROGRAMA

11:00 Iškilmingos Šv. Mišias aukoja ir pamokslą sako D. G. Kun. Alfonsas Volungis, Aušros Vartų parap. klebonas, Worcester, Mass. Šv. Mišias gieda Šv. Andriejaus parap. choras, vadovaujant muzikui Jonui Beinoriui, New Britan, Conn.

12:00 Pietūs, po pietų įvairios pramogos, meninė programa, šok'iai ir t. t.

LIETUVIŲ DIENOS RENGEJAI ir Marianapolio Marijonai nuoširdžiai visus kviečia dalyvauti šioje TRADICINEJE LIETUVIŲ ŠVENTEJE. Puiki proga pasinaudoti Dievo palaima — dalyvauti Šv. Mišių aukoje po atviru dangum, išgirsti gražių lietuviškų giesmių ir skambių dainų, laimėti vertingų dovanų, susitikti su draugais ir pažįstamais, apžiūrėti naujai atsikuriantį Marianapolį, bendrai pasilinksinti ir pasigrožėti žavinga Marianapolio vasaros gamta. — LAUKSIME!

SAVE AT
Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanauskas, President

Tel. 847-7747

OFFICE HOURS

Monday, Tuesday, Friday, 9 A.M. to 4 P.M.
Thursday, 9 A.M. to 8 P.M.
Saturday, 9 A.M. to 1 P.M.

No Business Transacted on Wednesday

new 6% PER ANNUM

ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$10,000. OR MORE,
2 YEAR MATURITY

5% PER ANNUM

PASSBOOK ACCOUNT

PER ANNUM

Paid and Compounded Quarterly

NOW INSURED TO \$20,000.

NAUJI LEIDINIAI

— ATEITIS, 1970 m. gegužės mėn. Nr. 5. Lietuvių katalikiškojo jaunimo žurnalas. Vyr. redaktorius — Jonas Šoliūnas, 6641 So. Albany Ave., Chicago, Ill. 60629. Administratorius — Juozas Polkaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, Ill. 60629. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje \$5.00, susipažinimui prenumerata \$3.00, garbės prenumerata \$10.00, visur kitur laisvajame pasaulyje \$3.00.

Šį kartą žurnalo vedamasis skirtas moterims. Ir ta prasme, kad mūsų moters savo veikla reiškiasi daugiausia tik socialinėje srityje. O norima jas matyti visur. Todėl ir rašoma:

„Ateitininkės turėtų daugiau reikštis ne tik jaunimo globėjimu bei socialine veikla (Giedros korporacija), bet ir savo kūryba. Ateitininkėms turėtų rūpėti ne tik sausi organizacinės tvarkos paragrafai, bet ir konkretūs, gyvenimiški organizacijos reikalai... Nejaugi mūsų moters teinka tik socialiniams pobūviams ir baluokams rengti?.. Nedaug moteriškų vardų užtikame mūsų literatūrinėje kūryboje... Stebimės, jei moterišką vardą atrandame griežtųjų mokslų srityje... Atrodo, kad jų protai skirti smulkmeniškoms kasdieninėms problemoms supinti, o ne joms išspręsti... Tad ir sakoma, kad viso pasaulio moters turėtų atsibusti ir prisidėti ne tik prie žmonių dauginimo, bet ir kūrybos“.

Jubiliejinio ateitininkijos kongreso dienas artėjant, duodamas žurnale gvyai suregzatas pasikalbėjimas su Ateitininkų Federacijos vadu dr. Justinu Pikūnu. Pašnekesyje aiškėja, kokios šiandieninės problemos gula ant ateitininkijos pečių ir kiek jau yra pasistūmėta rugsėjo 4-7 d. Chicagoje įvykstančio aštuntojo ateitininkijos kongreso turinio ir formos paruošoje. Spalvinga, įdomi, turininga ir visa kita šio jaunatviško žurnalo medžiaga, paklota po šitokiomis antraštėmis: Apie kongresą, fondus, misijas ir kita; Tikėjimo reikšmė ar nereikšmė; Užuominos; Ar jaunimas šaukiamas?; Kodėl rašau lietuviškai?; Peržengus jauno literato kryžkelę ir kt. Meniška ir skoningai nuotraukomis iliustruoti leidinio puslapiai dar pamarginti ir jaunųjų literatų kūryba. Matyt, kad „Ateitis“ vėl pradėjo žengti savo tradiciniu jaunųjų rašytojų ugdymo keliu. Sėkmės.

— MŪSŲ VYTIS, 1970 m. kovo - balandžio mėn. Nr. 2. Skautiškos minties žurnalas. Leidžia Akademijos skautų sąjūdis. Redaktorė — Ramunė Kviklytė, 5747 S. Campbell, Chicago, Ill. 60629. Administratorius — Jonas Tamulaitis, 6744 S. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60636. Prenumeratos kaina: JAV ir Kanadoje \$5.00; Anglijoje 1 sv.; kitur \$3.00.

Nereikia manyti, kad „Mūsų Vytis“ yra įdomus vien tik skautams akademikams, liečias vien tik jų organizacines problemas. Anaipol. Žurnalas įdomus visam mūsų akademiniam jaunimui, o taipgi verta jį pasklaidyti ir jau iš universitetų išėjusiems, net gerokai snstelėjusiems, tačiau jauniems savo dvasia. Štai temos ir straipsniai, kurie skaitytini kiekvieno, turinčio gy-

— MŪSŲ VYTIS, 1970 m. kovo - balandžio mėn. Nr. 2. Skautiškos minties žurnalas. Leidžia Akademijos skautų sąjūdis. Redaktorė — Ramunė Kviklytė, 5747 S. Campbell, Chicago, Ill. 60629. Administratorius — Jonas Tamulaitis, 6744 S. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60636. Prenumeratos kaina: JAV ir Kanadoje \$5.00; Anglijoje 1 sv.; kitur \$3.00.

Nereikia manyti, kad „Mūsų Vytis“ yra įdomus vien tik skautams akademikams, liečias vien tik jų organizacines problemas. Anaipol. Žurnalas įdomus visam mūsų akademiniam jaunimui, o taipgi verta jį pasklaidyti ir jau iš universitetų išėjusiems, net gerokai snstelėjusiems, tačiau jauniems savo dvasia. Štai temos ir straipsniai, kurie skaitytini kiekvieno, turinčio gy-

— MŪSŲ VYTIS, 1970 m. kovo - balandžio mėn. Nr. 2. Skautiškos minties žurnalas. Leidžia Akademijos skautų sąjūdis. Redaktorė — Ramunė Kviklytė, 5747 S. Campbell, Chicago, Ill. 60629. Administratorius — Jonas Tamulaitis, 6744 S. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60636. Prenumeratos kaina: JAV ir Kanadoje \$5.00; Anglijoje 1 sv.; kitur \$3.00.

važ tautinį ir kultūrinį interesą: Neproginis žvilgsnis mūsų spaudos link; „Raidės laiko griaučiuose“ pasitinkant (R. Vėžio debutinio poezijos rinkinio recenzija); Žvilgsnis į Amerikos universitetus; Lietuvio studento subrendimas ir susipratimas graikų tragedijos šviesoje ir kt.

— P. Celiečius, AR BAŽNYČIA GALI KLYSTI? Vakarų Europos lietuvių sielovados leidinys nr. 2. 1970 m. 31 psl.

Vysk. Ant. Deksnyš rodo gražios iniciatyvos sielovados pastangų organizavime. Jam ypač rūpi religinės tiesos perteikimas spaudos priemonėmis. Pasielkęs pajėgius talkininkus, jis siekia ir šioje srityje veikimą suaktyvinti.

Iš spaudos išėjo jau antras Vakarų Europos lietuvių sielovados leidinys: „Ar Bažnyčia gali klysti?“ Autorius — žinomas mintytojas, spaudos bendradarbis kun. dr. P. Celiečius. Visų pirma į akis krinta gražus išleidimas. Viršelis labai patrauklus, su dailiu šv. Petro bazilikos kupolo fonu centre. Spauda aiški, popierius geras. Darbas atliktas sauleičiųjų spaustuvėje.

Autorius, prisiminęs Galilėjaus bylą, patriarcho Focijaus ekskomunikaciją ir jos dabar atšaukimą, palūkanų ėmimo draudimą ir jo panaikinimą, svarsto klausimą, ar Bažnyčia gali klysti. Ieškodamas atsakymo, ima vieną konkretų atvejį — tvirtinimą, kad be Bažnyčios nėra išganymo. Jeigu tas tvirtinimas ankščiau buvo daugiau kategoriškai reiškiamas, tai II Vatikano suvažiavime labiau išryškintas, kad geros valios žmogus, kuris be savo kaltės nepažįsta Kristaus Evangelijos ir jo Bažnyčios, bet nuosiirdžiai Dievo ieško, klausio savo sąžinės, gali būti išganytas.

Bažnyčios nariu tampa žmogus per krikštą, tačiau be įprasto krikšto dar gali būti kraujo krikštas (kankinių), troškimo-meilės krikštas, kurie žmogui gali atnešti išganymą, nors ir nebūnant formaliai Bažnyčios nariu. Autorius teisingai atkreipia dėmesį, kad Bažnyčia kalba įvairuoja pagal kultūros aparaiškų įvairumą. Seniau ji buvo griežtesnė („imperatorišku tonu“), dabar šviesesnė. Pagaliau autorius

— MŪSŲ VYTIS, 1970 m. kovo - balandžio mėn. Nr. 2. Skautiškos minties žurnalas. Leidžia Akademijos skautų sąjūdis. Redaktorė — Ramunė Kviklytė, 5747 S. Campbell, Chicago, Ill. 60629. Administratorius — Jonas Tamulaitis, 6744 S. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60636. Prenumeratos kaina: JAV ir Kanadoje \$5.00; Anglijoje 1 sv.; kitur \$3.00.

— MŪSŲ VYTIS, 1970 m. kovo - balandžio mėn. Nr. 2. Skautiškos minties žurnalas. Leidžia Akademijos skautų sąjūdis. Redaktorė — Ramunė Kviklytė, 5747 S. Campbell, Chicago, Ill. 60629. Administratorius — Jonas Tamulaitis, 6744 S. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60636. Prenumeratos kaina: JAV ir Kanadoje \$5.00; Anglijoje 1 sv.; kitur \$3.00.

— MŪSŲ VYTIS, 1970 m. kovo - balandžio mėn. Nr. 2. Skautiškos minties žurnalas. Leidžia Akademijos skautų sąjūdis. Redaktorė — Ramunė Kviklytė, 5747 S. Campbell, Chicago, Ill. 60629. Administratorius — Jonas Tamulaitis, 6744 S. Oakley Ave., Chicago, Ill. 60636. Prenumeratos kaina: JAV ir Kanadoje \$5.00; Anglijoje 1 sv.; kitur \$3.00.

tiksliai atkreipia dėmesį į Bažnyčios pobūdį: „Reikia visados turėti mintyje tą dėsni, kad šv. Dvasia sudaro Bažnyčios sielą, o žmogiškasis elementas — jos matomą kūną. Tarp jų yra organinis ryšys. Kūnas kinta, kartais silpsta, klumpa, klysta, kartais vėl stiprėja, plečias, bet vis dėlto, koks jis bebūtų, jis yra dvasios nešėjas ir dvasia turi per jį reikštis.“

Leidinys naudingas ir reikia laukti panašių daugiau. J. Daugl.

— THE MARIAN, June 1970. Mėnesinis iliustruotas religinis žurnalas, leidžiamas tėvų marijonų. Metams \$4.00. Adr.: 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Vedamajame konvertite rašytoja V. Mooth svarsto, kaip laikytis susidūrus su netoleruotiniomis problemomis. Kun. dr. T. Narbutas aptaria idealaus parapičio sąvoką. Laikraštiniškė L. S. Harper svarsto dabarties jaunimo problemas. Japonijoje gyvenanti lietuvė Ald. Michelevičienė rašo apie tarptautinę parodą. Žurnalistas A. B. Haines informuoja apie darbą kun. K. Murphy, suorganizavusio įstaigą gelbėti linstančius ir savijūdybę. Keliautoja G. Brendel pasakoja įspūdžius iš Ispanijos. Sesuo M. Louis supažindina su ligonių sąjunga Amerikoje.

Zydų kilmės bendradarbis L. Deni aprašo Reno karmeličių gyvenimą. W. C. Brown aptaria 9 pirmųjų penktadienių dievotumą. Sesuo M. Vincencija išryškina reikalą pavyzdžio ir globos jaunimui. Socialinio draudimo tarnautoja Ch. Jakubowski informuoja apie medicare ir medicad. Duodami patarimai, kaip nugalėti nuovargį, kaip šeiminiškams patogiau pertvarkyti svečių kambarį. Pats žurnalo redaktorius kun. J. Prunskis duoda naujų knygų ir religinio gyvenimo apžvalgą. Žurnalas iliustruotas El Greco paveiksiais ir daugybe nuotraukų.

— MOTERIS, 1970 m. kovo - balandžio mėn. Nr. 2. Lietuvių moterų žurnalas. Leidžia Kanados Lietuvių katalikiškų moterų draugija. Redaktorės: Z. Daugvainienė ir N. Kulpavičienė. Skyrius vedė: I. Kairienė, E. Kriščiūnienė, L. Murauskienė ir A. Šarūnienė. Administratorė: B. Pabedinskienė. Metinė prenumerata \$5.00. Redakcijos ir administracijos adresas: 1011 Col-

lege St., Toronto 4, Ont. Canada. „Moteris“, ir savo puikia išvaizda ir turiniu, yra toks vienintelis laisvajame pasaulyje lietuvių moterų žurnalas. Visa spausdinama medžiaga yra labiau kultūrinio pamušalo, besisukanti apie literatūrą, meną, krikščioniškąją pasaulėžiūrą ir bendruosius moterų rūpesčius. Praktiški ir parankūs skyriai: Seima ir auklėjimas, Motery pasaulyje, Sveikata, Madų ir grožio pasaulis, Šeiminių kampelis, Organizacinė veikla. Žurnalas iliustruotas dailininkų darbais ir šiaip nuotraukomis.

— LIETUVIŲ GYDYTOJŲ BIULETENIS, 1970 m. balandžio - birželio mėn. Nr. 2. Redaktoriai: S. Budrys, A. Garūnas ir V. Tauras. Atsakingasis redaktorius: M. Budrienė, 2751 W. 51st., Chicago, Ill. 60632. Administratorius: Irena Makštutienė, 8743 Mobile Ave., Oak Lawn, Ill. 60453. Metinė prenumerata \$6.00.

— DR. JUOZAS JAKŠTAS, PAVELUOTAS LIETUVOS KRIKŠTAS. Atspaudas iš L.K.M. Akademijos „Suvažiavimo Darbų“ VI t. 173 - 188 psl. Išleido Lietuvių katalikų mokslo akademija, Roma 1969 m.

— EGLUTĖ, 1970 m. birželio mėn. Nr. 6. Lietuvių vaikų laikraštėlis. Leidžia, administruoja ir redaguoja Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys. Laikraštėlis gausiai iliustruotas piešiniais ir nuotraukomis, spausdinamas keliomis spalvomis. Adresas: „Eglutė“, Immaculate Conception Conv., Putnam, Conn. 06260. Metinė prenumerata \$5.00.

— MUZIKOS ŽINIOS, 1970 m. balandžio mėn. Nr. 1. Leidžia ALRK Vargonininkų bei kitų lietuvių muzikų sąjunga. Išleido 4

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

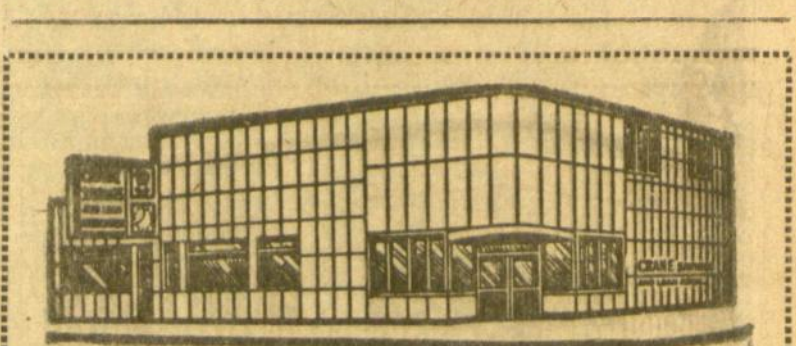
— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

— TECHNIKOS ŽODIS, 1970 m. gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. La-

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th Street Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

5 1/4% **5%**

Mokamas už Vieną Metų Certificatų sąskaitas Minimum \$5,000.00

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.

PINGAI INESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

PIRMAD. ir KETVIRTAD. .... 9 v. r. iki 9 v. v.
VALANDOS: ANTRAD. ir PENKTAD. .... 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Troškad. uždaryta.

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ST. IGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketvirtad. 9-9 val.; antrad., trečiad. ir šeštad. nuo 9 iki 6 val. sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

Fotografav žavioms nuotakoms

The Paul Studio

MODERN. FOTOGRAFO NAMAI

SEIMOS PORTRETUS IR VISOKIŲ PROGŲ NUOTRAUKAS

3213 So. Morgan St.
Chicago, Illinois 60608
TEL. YArds 7-5858

ALUMINIJAUS RYNOS (Gutters) vandens nubėgimui. Nerūdija ir nereikia dažyti.

T V O R O S: įvairiausio aluminijaus, plastikos, plieno, įvairių spalvų.

S T O G E L I A I

DURYS - LANGAI: įvairių spalvų ir kainų — K. Butkaus konstrukcijos.

Naujaisi žieminiai balto emalio ir "stainless steel" langai.

FORMICA KABINETAI

KOSTAS BUTKUS
Telef. — P R o s p e c t 8-2781

BIG SAVINGS REWARD

INTEREST COMPOUNDED DAILY — PAID QUARTERLY

CERTIFICATES OF \$5,000 or MORE, MINIMUM MATURITY—2 YEARS	6.18%	6.00%
CERTIFICATES OF \$1,000 OR MORE, MINIMUM MATURITY—1 YEAR	5.92%	5.75%
90 DAY NOTICE GOLD EAGLE PASSBOOK ACCOUNT \$50.00 MINIMUM	5.39%	5.25%
REGULAR PASSBOOK ACCOUNT	5.13%	5.00%

WE PAY THE HIGHEST SAVINGS INTEREST RATES ALLOWED BY LAW

PASSBOOK AND CERTIFICATE SAVINGS INSURED TO \$20,000

Deposits received by the 10th of any month earn from the first of that month. Deferred Income Certificates are available at rates of 6% and 5 1/2%.

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago

ASSETS OVER \$146,000,000.00 RESERVES OVER \$12,450,000.00 (more than twice the legal requirement)

4192 Archer Avenue at Sacramento Chicago, Illinois 60632 VI 7-1140

HOURS: Mon., Thurs. 9 A.M. - 8 P.M. • Tues., Fri. 9 A.M. - 4 P.M. • Sat. 9 A.M. - 12 Noon • Wed. Closed

LIETUVISKAS RESTORANAS, kuriame GAMINAMI LIETUVISKI VALGIAI.

Atdara nuo 6-ros valandos ryto iki 8-tos valandos vakaro.

Pirmadieniais uždaryta

"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. - GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Nauja Kazio Bradūno poezijos knyga „Donelaičio kapas“ spaustuvėje jau surinkta. Tikimasi, kad ji galės pasirodyti šių metų liepos mėnesio pabaigoje ar rugpjūčio pradžioje. Rinkinyje apie 60 eilėraščių yra suskirstyti į šitkius skyrius: Vakarinės dūmas, Uždenkim namų žarijas, Tarp vandens ir žemės, Numirti gimtinėje, „Donelaičio kapas“ tai nėra knyga vien apie Donelaitį. Tačiau Donelaičio vardas knygoje nuolat išnyra, vienur kaip istorinio liūdnio simbolis, kitur — kaip mūsų pačių šiandieninės egzistencijos tikrovė. Idomu, kad šios, vis dėlto tam tikro donelaitinio pamušalo poezijos knygos išleidimas šiemet sutampa su paties Donelaičio kapo atidengimu Tolminkiemis ir poeto palaikų parvežimu į Vilnių. K. Bradūno „Donelaičio kapą“ leidžia Mykolas Morkūnas; jo spaustuvėje rinkinys ir spausdinamas.

• Suėjo penkeri metai nuo Vytauto Vardžio redaguotos knygos „Lithuania under the Soviets“ pasirodymo. Kaip žinome, šią knygą anglų kalba 1965 metais išleido žymioji „Praeger“ leidykla, telkinama „I Laisvę fondo lietuviškai kultūrai ugdyti.“ Be paties redaktoriaus prof. V. Vardžio straipsnių, knygoje atskiras temas nagrinėja dar šie autoriai: Simas Suziedėlis, Zenonas Ivinskis, Tomas Remeikis, Pranas Zundė, Vytautas Vaitiekūnas, Jonas Grinius ir Vittorio Vignieri.

Po penkerių metų, dabar štai čia jau galime duoti šiai knygai dėmesio balansą.

Knygos pasirodymą paminėjo, anksčiau ar vėliau, šie žurnalai: ACEN, Saturday Review, The New York Times (laikraštis) Foreign Affairs, Osteuropa (Vokietija), Voprosy istorii (Maskva).

Knygą recenzavo: The American Political Science Review — JAV politinių mokslų draugijos pagr. žurnalas; The Western Political Quarterly — JAV Vakarų polit. mokslų draugijos žurnalas; American Historical Review — JAV istorikų draugijos pagrindinis žurnalas; Soviet Studies — sovietų stud. žurnalas Glasgow universitete Anglijoje; Problems of Communism — pagr. sovietų studijų žurnalas, JAV Inf. Agency leidinys; Slavic Review — JAV Rytų Europos spec. draugijos pagr. žurnalas; East Europe — Committee for a Free Europe žurnalas; The Russian Review — Rusijos stud. žurnalas, dabar Hooverio Institute, Stanforde; International Journal — Kanados Užs. reikalų instituto žurnalas; International Affairs — Anglijos Užs. reikalų instituto žurnalas; The Times Literary Supplement — Londono „Times“ literatūrinis priedas; Nationen — Norvegijos Centro Partijos dienraštis, Oslo; Gregorianum — Jėzuitų universiteto Romoje žurnalas; Library Journal — JAV bibliotekom skirtas žurnalas; Choice — JAV bibliotekom skirtas žurnalas; The Booklist — JAV bibliotekom skirtas žurnalas; Lietuvos, Lituanus Foundation žurnalas, Lietuviškoje spaudoje apie Lithuania under the Soviets rašė — daugiau negu vienu sakiniu — bei knygą recenzavo: Draugas, Darbininkas, Tėviškės Žiburiai, Europos Lietuvis, Vieni-

bė, Lietuvių Dienos, Aidai.

• Australijos bei Lotynų Amerikos lietuviškieji šaltiniai nežinomi.

• Knygos ligi šiol parduota daugiau kaip 2,000 egz.

• Romo Viesulo grafikos kūriniai bus išstatyti šių metų vizualinio meno bienalėje Venecijoje, Jungt. Valstybių paviljone, papildą mūsų žinias apie Vilniaus pilies interjerą ir aukštą lygi amatų to laiko Lietuvos sostinėje.

• J. Gbt.

• Archeologijos ir etnografijos darbų konferencija Vilniuje. Š. m. gegužės 14-15 d. Lietuvos Mokslų akademijoje Vilniuje įvyko Istorijos instituto sukviesta konferencija, skirta 1968 ir 1969 metų archeologinių ir etnografinių ekspedicijų rezultatams apsvaistyti. Pirmosios dienos programoje buvo aštuonių archeologų referatai iš jų tyrinėjimų Lietuvoje. Antrąją dieną skaityti aštuonių lietuvių etnografų referatai. Ta proga išleista knygutė „Archeologiniai ir etnografiniai tyrinėjimai Lietuvoje 1968 ir 1969 m.“, atsak. redaktorius — Adolfas Tautavičius (archeologija) ir Antanas Daniliauskas (etnografija), išleido Liet. Mokslų akademijos Istorijos institutas, Vilnius 1970 m., 156 p., tiražas 700 egz. Daugiausia vietos skirta archeologijai: apie senųjų gyvenviečių, piliakalnių, pilių, pilkapių ir kapinynų naujusius tyrinėjimus paskelbti 17-ks autorių 24 trumpi referatai. Etnografijai skirti tik šeši referatai (penkių autorių). Rašoma apie pačias ekspedicijas, lietuviškų klėčių tipus (L. Butkevičius), moterų tradicinius marškinius, linų apdirbimą, lietuviškuosius eksponatus Lenkijos muziejuose ir apie Lietuvos miestų kultūrą.

• J. Gbt.

• Dr. A. Avizienis, Kalifornijos profesorius, š. m. birželio 1 d. skaitė paskaitą Vilniaus universitete. „Tiesa“ (birž. 2.) pažymėjo, kad paskaitos klausės

• Pete's Auto Repair

Taisoma — Motorai, automatinės transmisijos, stabdžiai, Generatoriai, starteriai, Motor Tune-up. Ir kiti patalpinimai. PETRAS PIŠNYS, sav. 6211—15 S. Damen Ave. Tel. 737-3988.

• Sacred Heart School

Resident School For Boys Grades 4 Through 8 BROTHERS OF THE SACRED HEART SCHOOL ANDOVER, MASS. 01810

• Roosevelt Picture Frame Company

Manufacturers

Rankomis išpauštų paveikslų rėmai — pritaikinti paveikslams ir skelbimams rėmai — metalu aplieti rėmai. 2400 So. Oakley Ave., Chicago Tel. Virginia 7-7258-59

• Wagner & Sons

Typewriters — Adding Machines — Checkwriters. Nuomoja — Parduoda — Taiso NAUJOS NAUDOTOS Virš 50 m. patikimas patarnavimas NAUJOJE VIETOJE 5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

• A. G. Auto Rebuilders

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai, gerai prityrusių specialistų. Kainos prieinamos. Darbo valandos: 8 val. ryto iki 5:30 popiet Šeštadieniais: 8 val. ryto iki 12:30 val. popiet SAVININKAS LIETUVIS 3518-24 W. 63rd Street — Tel. 776-5888

• Paveikslų matyti, kad dalis tų koklių rastos nesudaužytos, o kitos dalinai restauruotos iš šukių. Leidinys vertingas meno ir bendrai kultūros istorijos požiūriais. Autorius duoda palyginimų su to laikotarpio kokliais Lietuvos kaimynų kraštuose. Išvadose pažymėta, kad Lietuva buvusi šiaurčiausia šalis, naudojusi puošnius polichrominius koklius. Tai yra gražūs taikomios dailės kūriniai, papildą mūsų žinias apie Vilniaus pilies interjerą ir aukštą lygi amatų to laiko Lietuvos sostinėje.

• J. Gbt.

• Archeologijos ir etnografijos darbų konferencija Vilniuje. Š. m. gegužės 14-15 d. Lietuvos Mokslų akademijoje Vilniuje įvyko Istorijos instituto sukviesta konferencija, skirta 1968 ir 1969 metų archeologinių ir etnografinių ekspedicijų rezultatams apsvaistyti. Pirmosios dienos programoje buvo aštuonių archeologų referatai iš jų tyrinėjimų Lietuvoje. Antrąją dieną skaityti aštuonių lietuvių etnografų referatai. Ta proga išleista knygutė „Archeologiniai ir etnografiniai tyrinėjimai Lietuvoje 1968 ir 1969 m.“, atsak. redaktorius — Adolfas Tautavičius (archeologija) ir Antanas Daniliauskas (etnografija), išleido Liet. Mokslų akademijos Istorijos institutas, Vilnius 1970 m., 156 p., tiražas 700 egz. Daugiausia vietos skirta archeologijai: apie senųjų gyvenviečių, piliakalnių, pilių, pilkapių ir kapinynų naujusius tyrinėjimus paskelbti 17-ks autorių 24 trumpi referatai. Etnografijai skirti tik šeši referatai (penkių autorių). Rašoma apie pačias ekspedicijas, lietuviškų klėčių tipus (L. Butkevičius), moterų tradicinius marškinius, linų apdirbimą, lietuviškuosius eksponatus Lenkijos muziejuose ir apie Lietuvos miestų kultūrą.

• J. Gbt.

• Dr. A. Avizienis, Kalifornijos profesorius, š. m. birželio 1 d. skaitė paskaitą Vilniaus universitete. „Tiesa“ (birž. 2.) pažymėjo, kad paskaitos klausės

• Pete's Auto Repair

Taisoma — Motorai, automatinės transmisijos, stabdžiai, Generatoriai, starteriai, Motor Tune-up. Ir kiti patalpinimai. PETRAS PIŠNYS, sav. 6211—15 S. Damen Ave. Tel. 737-3988.

• Sacred Heart School

Resident School For Boys Grades 4 Through 8 BROTHERS OF THE SACRED HEART SCHOOL ANDOVER, MASS. 01810

• Roosevelt Picture Frame Company

Manufacturers

Rankomis išpauštų paveikslų rėmai — pritaikinti paveikslams ir skelbimams rėmai — metalu aplieti rėmai. 2400 So. Oakley Ave., Chicago Tel. Virginia 7-7258-59

• Wagner & Sons

Typewriters — Adding Machines — Checkwriters. Nuomoja — Parduoda — Taiso NAUJOS NAUDOTOS Virš 50 m. patikimas patarnavimas NAUJOJE VIETOJE 5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

• A. G. Auto Rebuilders

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai, gerai prityrusių specialistų. Kainos prieinamos. Darbo valandos: 8 val. ryto iki 5:30 popiet Šeštadieniais: 8 val. ryto iki 12:30 val. popiet SAVININKAS LIETUVIS 3518-24 W. 63rd Street — Tel. 776-5888

matematikai, techninės kibernetikos specialistai ir studentai. Avizienis iš Vilniaus išvyko į Londoną, dalyvaui tarptautiniame kongrese, kuriame buvo nagrinėjamos skaičiavimo technikos panaudojimo perspektyvos erdvės užkariavime. (E)

• Vėl du okup Lietuvos pareigūnai lankosi JAV-se, tai dail. P. Gudynas, dailės muziejaus direktorius, „Draugystės ir kultūrinų ryšių su užsienio šalimis“ prezidento narys ir J. Narkevičiūtė, draugijos Kauno sk. pirmininkė, bei vykd. komiteto pirm. pavaduotoja. Jie iš Vilniaus išvyko birželio 3 d. ir prisijungė prie sovietinės „visuomenės veikėjų“ grupės.

• Delegatai, atvykę į JAV, jau lankėsi Washingtone, San Francisco, Los Angeles, lankysis New Yorke ir kitur. Vilniuje paskelbta, kad abu lietuviai susitiksią su „Tarybų S-gos bičiuliais“ ir kalbės apie „šalies laimėjimus“ (taigi, atliks propagandininkų pareigas).

• Okup. Lietuvos menininkai siunčiami „kūrybinėms komandiruočiams“ į P. Amerikos kraštus. Birželio mėn. pradžioje į Chile išsiųsta baletmeisterė G. Sabaliauskaitė. Jos pareiga, kaip pranešė „Tiesa“ (birž. 4): sostinė teatre statyti rusų klasikinio baletu spektaklį, be to, teikti patarimų vietos choreografams. Lietuvaitė Chileje dirbs iki šių metų pabaigos. (E)

• Pirmoji filatelijos paroda okup. Lietuvoje, Vilniuje, istorijos — etnografijos muziejuje gegužės 16 d. buvo atidaryta ir vieną savaitę veikė pirmoji okup.

• J. Gbt.

• Frank's TV and Radio, Inc.

3240 SO. HALSTED STREET Tel. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJS.
RADIO. STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAIŠYMAS
SPALVOTOS TELEVIZIJS APARATAI

• Skip's Self Service Liquor Stores

1) 5515 SOUTH DAMEN AVENUE
Phone WA 5-8202

2) 5996 SOUTH ARCHER AVENUE
Phone 735 - 2345

FATHERS DAY SPECIAL

DREWRY'S BEER, regular or draft

12/12 oz. bottles \$1.79

CALIFORNIA CHAMPAGNE . . . . . Fifth \$1.59

SCHLITZ BEER . . . . . 6/12 oz cans . . . . . 99 ct.

V.S.O.P. COGNAC . . . . . Fifth \$4.69

IMPORTED SCOTCH WHISKEY . . . . . Fifth \$2.98

IMPORTED ENGLISH GIN . . . . . Fifth \$2.98

MEISTER BRAU BEER — Regular or Draft

6 cans 99 c. 24/12 oz. cans, case \$3.89

CARLING'S BLACK LABEL

6/12 oz. cans . . . . . 89 ct.

POPULAR BRAND SODA . . . 6 qts. for 99 ct. (plus deposit)

• Frank Zapolis

10% — 20% — 30% pigiau mokėsti už apdraudą nuo ugnies ir automobilo pas 3208 1/2 West 95th Street Chicago, Illinois Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

• A. Vilimas Moving

Apraustas perkraustymas — Įvairių atstumu — 823 WEST 34th PLACE Tel. — FRontier 6-1882

Lietuvoje „respublikinė“ filatelijos paroda. Eksponatus pateikė daugiau kaip 20 filatelistų iš įvairių Lietuvos miestų. (E)

• Šiuo metu Kovoje vieši iš Vilniaus išvykęs valst. filharmonijos kamerinis orkestras (vadovauja S. Sondeckis). Tai pirmoji okup. Lietuvos meno kolektyvo viešnagė Castro krašte.

• Paruoštos dvi programos: viena skirta ištaisai sovietinei kamerinei muzikai (be kitų, B. Dvario no, R. Zigaičio ir F. Bajoro kūriniai), antroji programa skirta Vakarų klasikams: Mozartui, Valdai ir kt. (ir A. Bražinsko kamerinei simfonijai, ji Maskvoje įvykusiame jaunųjų kompozitorių konkurse buvo pažymėta pirmąja premija). Tai 40-ji kam. orkestrų išvyka į užsienį.

• Vilniaus ir Kauno gyventojai vasaros mėnesiais „maitinami“ Rusijos teatrų gastrolėmis. Dar birželio mėn. nesulaukę, Tulos teatralai viešėjo Kaune, parodė 20 spektaklių, kuriuose pgl. „Komj. Tiesa“ (geg. 19) apsilankė apie 10,000 žiūrovų. Vėliau Tulos artistai dvi savaites gastroliavo Vilniuje.

• To dar negana. Birželio 3 d. į Lietuvą atvyko Gorkio miesto teatras ir jis čia gastroliuos visą mėnesį. Po to į Vilnių su visa eile spektaklių atvyks Rygos Rusų dramos teatras.

• Maža prosvaitė, tai gegužės mėn. Vilniuje viešėjęs Kauno dramos teatras. Vilniaus dramos akad. teatras dvi savaites gastroliavo Panevėžy, be kitų veikalų, parodęs J. Marcinkevičiaus „Mindaugą“. (E)

since 1914... MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 4948 ARCHER AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60632 PHONE: 354-4478

5% PASSBOOK SAVINGS All Accounts Compounded Daily — Paid Quarterly

6% 2-YEAR SAVINGS CERTIFICATES (Minimum \$5,000)

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS Parking Facilities 6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS — TEVAS IR SŪNUS — MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 West 71st St. Tel. GROvehill 6-2345-6 1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09 AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON Savininko SAINT CASIMIR MONUMENT CO. 3914 West 111th Street Vienas blokas nuo kapinių DIDŽIAUSIAS PAMINKLŲ PLANŲ PASIRINKIMAS VISAME MIESTE Telef. — CEDarcrest 3-6335

EUDEIKIS DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID Laidotuvių Direktoriai Trys Moderniškos Koplyčios 4330 South California Avenue Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852 4605-07 South Hermitage Avenue Telefonas — YARds 7-1741-2

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNŲ (LACKAWICZ) 2424 W. 69th Street Tel. REpublic 7-1213 2314 W. 23rd Place Tel. Virginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS 4348 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-3572

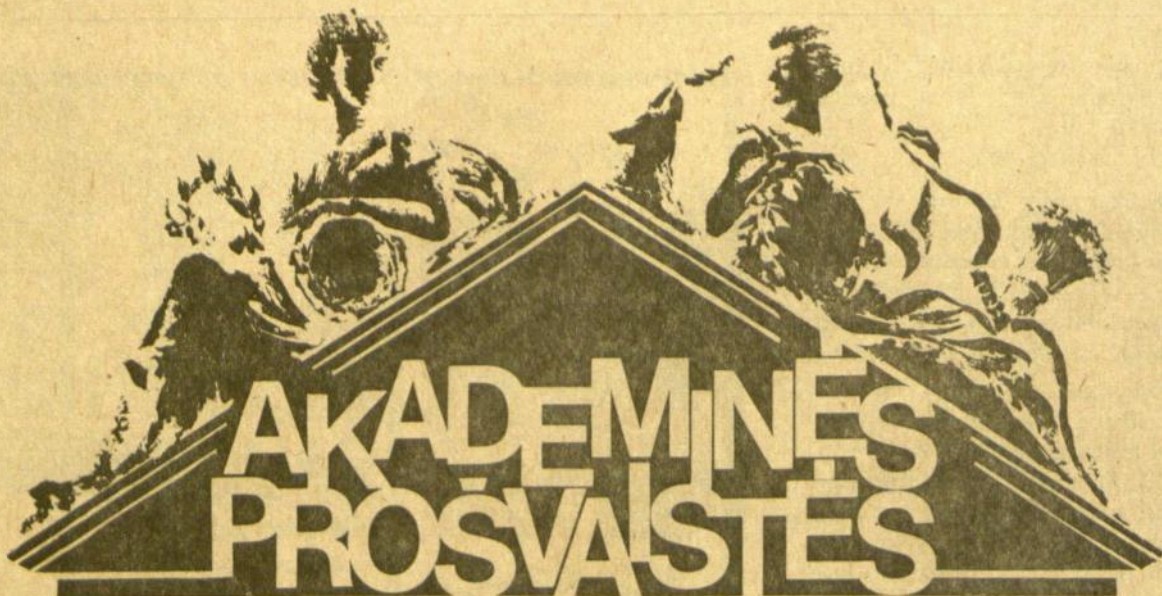
ANTANAS M. PHILLIPS 3307 So. Lithuania Ave. Tel. YARds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS 3354 S. Halsted Street Tel. YARds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN 3319 S. Lithuania Ave. Tel. YA 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS 1446 S. 50th Ave., Cicero, IL, Tel. OL 2-1003

REDAGUOJA JORATĖ JASAITYTE, 6922 S. OAKLEY AVE., CHICAGO, ILLINOIS 60636

MINTYS BENDRUOMENĖS RINKIMAMS PRAĖJUS

Ne kartą, esame mes visi bandę atsakyti į klausimą: kas yra džiaugsmas?

Ar ryto rasai džiūstant našlaitės praskleidimas...
 Pilnas, šviesus mėnuo tylu, ramu vakarą...
 Toli, už marių pasakiškas kraštas su smėliais, gintariniais pajūrio krantais...
 Dainos skambūs ir galingi žodžiai, išreiškia visos tautos gilią kančią, rūpestį ir svajonę...
 Didinga ir ga binga tautos praeitis ir skaudi dabarties dalia...

Džiaugsmas... Džiaugsmas apima visą žmogaus gyvenimą: tautą, šeimą, draugus ir drauges, mokyklą. Džiaugiamės, kad esame tu, kuo esame, kad esame dalis tautos, nesiruošia išnykti ir paskęsti svetimųjų tarpe, bet dirbti ir gyventi savoje tautinėje bendruomenėje. Džiaugsmas apima viską, ką iš savo tautos gavome: ir šokį, ir dainą, ir visas kitas tautines vertybes. Visa tai norisi atiduoti tautai, ko ji iš mūsų reikalauja, ne kiek nenukrypusdami to krašto, kuriame gyvename, tik jį papildydami, kaip gėlių darželį, gražia, šviežia ir žydinčia gele.

Tikiuos, kad šie žodžiai mano kartos žmonių bus perskaityti ir įvertinti. Būtų gaila, jeigu jie liktų tik rašalu ant popieriaus. Nes troškstu, kad mintimis dalytumėmės visi kartu, jaunieji ir vyresnieji. Tuomet tarpekli tarp kartų būtų žymiai mažesnis. Ir kaip lengva būtų vieniems kitus suprasti, jeigu jaunuolis pagalvotų, koks jis bus po dvidešimties ar trisdešimties metų ir, kad kiekvienas vyresnysis prisimintų, koks jis buvo prieš dvidešimt ar trisdešimt metų.

Gal kartais per daug dėmesio yra skiriama jaunimui, bijant jį prarasti, o per mažai stengiamasi įskiepyti tautinį susipratimą kaip vertybę, dvasinės žmogaus būsenos papildymą. Ar čia nedaroma jaunimui per didelių nuolaidų? Ar ne per dažnai pasakoma, kad kogi eis jaunimas į vienokį ar kitokį parengimą ar minėjimą, nes jam ten neįdomu? Kodėl jaunimas turi skaityti Draugą, Naujienas ar Dirvą, nes ne viskas ten ir vyresniesiems įdomu? Atrodo, kad šitokio pateisinimo ar pasiteisinimo negali būti. Nes ir laikraštis ir susirinkimai ir parengimai skiriami mūsų tautinei bendruomenei, mūsų tautinui išsilaukimui.

Tauta yra neatskiriama žmogaus dalis ir žmogus, praradęs savo tautybės jausmą, praranda dalį savęs. Atsižadėti tautos neįmanoma, neprarandant dvasinės pusiausvyros. Ją negali atstoti įsijungimas į kitą tautą, kaip negali jokia dirbtinė kūno dalis atstoti tikrosios.

Dažnai girdime sakant, kad mūsų tautinis veikimas neįdomus, vartojami pasenę metodai, kalbos per ilgos ir nuobodžios. Ot anie, amerikiečiai ar kurie kiti, tai moka tą ar kitą geriau padaryti. Šita esame girdėję ne kartą ir štai ką galima pastebėti,

kad tai sako tie, kurie nori pateisinti savo pačių nesidomėjimą lietuviška veikla, dažniausiai tu kiti nei mate, nei girdėję. Taip pat yra pastebima, kad angliškų žodžių, lietuviškai kalbėdami, daugiausia įmaišo tie, kurie angliškai vos vos susigrabaloja.

Ziūrint į savo tautą kaip į vertybę, ugdome savo dvasinę stiprybę ir tik dvasiniai savybių asmenys gali aukotis ir aukoti. Zvelgdami patys į save, tikime, kad esame ir kulūringi, ir civilizuoti, ir išsilavinę. Taigi ir tautiniai subrendę. Todėl būkime subrendę iki tiek, kad suprastume ir savų laisva valia sudarytų institucijų reikšmę ir laisva valia išmoktume jų nurodymam paklusti. Svetimuose kraštuose gyvenant, tautinę drausmę pajuokti tegali tik tie, kurie yra praradę pusiausvyrą. Tikram lietuviui tautinė drausmė yra ne pajauka, bet būtinybė.

Praėjo audringi Amerikos Lietuvių Bendruomenės Tarybos rinkimai. Rinkimų rezultatai rodo, kad į Tarybą įeina nemažai ir jaunimo - studentų. Sveikiname šį jaunimą, kuris yra pasiruošęs į savąsias rankas perimti bendruomenės vadžias. Linkime jam stropiai dirbti, jungtis su vyresniaisiais į tautinį darbą. Taryba kaip taryba. Bet jaunimo, viso lietuviško jaunimo laukia ir apygardos ir apylinkės. Darbo,

Sukasi malūnas... New Yorko lietuvių tautinių šokių grupė šoka savo 20 metų jubiliejiname koncerte. Grupę vadovauja J. Matulaitienė.

Nuotr. V. Maželio

bendro darbo, yra daug, o dirbančių mažai.

Toli, kaip Šimonio paveiksle Regėjime, matau laisvos Lietuvos viziją. Svetimuose kraštuose gyvenančių lietuvių tautinio išsilaukimo viziją matau ir Lietuvių Bendruomenėje, tokioje, kurioje vadovybė neskirsto lietuvių į sūnus ir posūnius, į jaunimą ir senimą, bet kaip motina glaudžia prie savęs visus. O bendruomeniniai jaunimo nešiojimas visi į...

● Gegužės mėn. 13 d. Kaune paminėta Zoologijos muziejaus 50 metų įsteigimo sukaktis. Jo įkūrėjas, žymus gamtininkas, prof. T. Ivanauskas, "Tiesa" (gegužės 16) nurodė, kad zoologijos muziejuje šiuo metu yra apie 60,000 eksponatų, įvairių gyvūnų. Lietuvos muziejininkai praeitais metais lankėsi Azerbaidžane, Gruzijoje, Abchazijoje ir Komandorų salose ir ten surinko daugiau kaip keturis šimtus gyvūnijos pavyzdžių. Muziejaus direktorium yra V. Skuodis. Sukakties minėjime Kaune pranešimus padarė muziejaus įkūrėjas, prof. T. Ivanauskas ir prof. S. Janauskas. Prof. T. Ivanauskas, kaip jau buvo mūsų laikraštyje rašyta, netrukus po to mirė, palaidotas birželio 3 d.

TURIME PAMATYTI VISI

Birželio mėn. 13 - 21 dienomis Chicagoje visa lietuvių visuo menė, kartu ir studentija turėjo progos pergyventi nekasdieninį įvykį — lietuvių tautos genocido parodą Sheraton viešbutyje.

Paroda skirta amerikiečiams. Jos tikslas supažindinti laisvojo pasaulio gyventojus su komunistinio pavojumi, vaizdais rodomantį komunistinės Rusijos vergiją patekusios lietuvių tautos pergyvenimus. Parodos turinys atitinka jos pavadinimą: "Know Your Enemy Communism."

Parodoje dokumentų fotokopijomis, autentiškais nuotraukomis ir brėžiniais rodoma lietuvių tautos tragedija.

Girdėti pasakojimai apie komunistų žiaurumus, pamačius parodą, tampa jau ne pasakojimu, bet nuoga, žiauria tikrove.

Nuotraukos iš Praveniškių, Šiaulių, Telšių ir kitose vietovėse įvykdytų žudynių iškelia komunistų žiaurumą. Isakymų ištraukos, trentin paskirtųjų sąrašai rodo, koks likimas buvo skirtas pavergtai lietuvių tautai. Specialiai padarytuose brėžiniuose

pristatoma visa komunistinės valdžios sistema.

Trumpai apžvelgiama mūsų veikla ir taip pat pastangos Lietuvai laisvę atgauti. Parodone įjungta ir kituose kraštuose vykdytu komunistų žiaurumų faktai, kas parodai duoda platesnės apimties foną.

Aprašyti visą parodos vaizdą labai sunku. Jis yra pritrėnkiantis ir aiškiai rodantis komunistinio pavojų, aiškiai nusakantis, kokioje tragiškoje būklėje yra visa lietuvių tauta.

Reikia tikėtis, kad visi parodos nemačiusieji ją dar turės progos pamatyti. O ją pamatyti tikrai verta, naudinga, net būtina.

Specialiai į parodos atidarymą atvykęs Atstovų Rūmų mažumos vadovas Gerald Ford pabrėžė, kad "parodą turėtų pamatyti visi Amerikos jaunuoliai."

Junkimės prie Gerald Ford ir parodą pamatykime, o jei tokią progą praleisime, tai bent pastudijuokime plačios apimties išleistą parodos katalogą. Paroda paruošta ir surengta Amerikos Lietuvių Tarybos ir talkininkų.

KURIASI NAUJAS PASAULIS

an: balto popieriaus tušumos pasirodo žodžiai. Žodžiai, nepaprasti, bet išreiškia mintis, jausmus, norus, sapnus. Rašalui liejantis, sprendžiamas įvairius iškel tus klausimus, nagrinėjame jų reikšmę, pasakojame įvykius. Plunksnai palietus popierių, kuriasi naujas pasaulis, kaskart kitoks, kaskart įdomesnis...

Ir lieka popierius popieriumi, rašalas rašalu, žodis žodžiu. Po kiek laiko jis pranyksta. Ir mūsų pasaulis vėl grįžta į kasdieninę, vertybių ir brangenybių apsuptą vėgą.

Atsisėsk minutėle, mielas gyvenimo vagabėgi, atsikvėpk ir pamastyk truputėlį apie rašalo ir popieriaus pasaulį, kurį atmeti dėl tariamai "svarbesnių" dalykų. Prisimink koncertą, kurį matėi ir kuriuo susižavėjai, susiinkima, kuriame dalyvavai ir kur buvo iškelta įvairių įvairiausių, įdomių klausimų, vedamąjį ar straipsnį, kurį skaitei ir kuris tavyje sukėlė daugelį minčių. Pamąstęs, prisiminęs, ir pats pamik pirmą pasitaikiusį piestuką, kad ir buku galu, pasidėk popieriaus gabalėlį ir rašyk apie tai, kas Tau ateina į galvą.

Pasakok, spręsk įvairius klausimus, nagrinėk savas ir kitų mintis; sukurk rašalo ir popieriaus pasaulį. Sukūręs pasiųsk AKADEMINĖMS PROŠVAISTĖMS.

Nepranyks popierius, rašalas, žodis, mintis — Tavasis, sukurtas naujas pasaulis. Jis atsiras čia, įgyvendintas, įamžintas.

Mindaugas Mačiulis koncertuoja. Nuotr. V. Noreikos

Krikščionybė mūsų dienomis

Tarp eilės naujų veikalų užtinkame J. Steinmanno "A Christian Faith for Today" (išvertė E. Bonin, išleido Newman Press, New Yorke. 1969 m. 135 p. 4.50 dol.).

Autorius žinomas Sv. Žemės, Sv. Rašto studijomis, paskaitininkas literatūros, meno, politinės temomis. Mirdamas 1963 m. paliko per 30 tomų knygų, kurių reikšmė tebėra svarbi ir dabar.

Šiame veikle aptaria pagrindines krikščionybės tiesas: Dievas, sutvėrimas, blogis, Trejybė, tikėjimas, viltis, meilė, moralė. Autorius žmonijos istoriją dalina į dvi dali: pirmame periode gyvuliškas tvarinys tampa žmogišku, su jausmais, kentėjimais; antrame — jis tampa dievišku, dėka Kristaus pasiekdamas naują dvasinės evoliucijos tarpsnį, artindamasis prie Dievo.

Krikščionybės vertę pabrėždamas, autorius primena rašytojo A. Malraux žodžius kad tik krikščionybė viena atskleidžia giliai mirties prasmę. Kalbėdamas Pascalio žodžiais, autorius, primena reikala tilyti savyje aistrų balsą, tada bus lengviau galima įžvelgti ir paties Dievo buvimą.

Autorius moka savo dėstymą pailiustruoti taikliu pavyzdžiu.

Sakysime, primena, kaip II Pasaulinio karo metu vokiečiai, sugavę ties Tulle miestu prancūzų partizanų grupę, vedė juos pakarti. Vienas darbininkas pamatė, kad tarp mirtin pasmerktųjų yra ir jaunas bernaitis. Tarė jam: "Tau čia ne vieta" ir stojęs jo vieton nužygiavo su partizanų gretomis į mirtį, jaunuolį išgelbėdamas.

Nors knyga neatneša kokių ypatingų staigmenų, bet tai gali būti naudingas pasiskaitymas.

J. Pr.

V. K. Jonynas. Sv. Kazimieras (Detalė iš Lietuvos kančinių koplyčios Nuotr. V. Maželio)

Mindaugo Mačiulio koncertai

Jau prabėgo kelios savaitės gegužės 20 dienos, bet vaizdas jauno pianisto, žavingai skambinančio E. Griego piano koncertu su didžiuliu simfoniniu orkestru, aiškiai tebestovi akyse. Kur galima rasti kitą tokį 18-kos metų lietuvių jaunuolį kaip Mindaugą Mačiulį?

Ji muzikai — teisėjai vienbalsiai išrinko šį koncertą atlikti De Paul Muzikos mokyklos pavasariniame muzikos festivaly. Kad Mindaugas tai puikiai atliktu liudijo griausmingi tūkstantinės minios aplodisimentai garsoje Orchestra Hall salėje. Šiuo pasiūlymu jis puikiai reklamavo lietuvių vardą prieš visą Chicago. Pirmu akordu užgavimu Mindaugas parodė savo įgimtą talentą. Savo stiprią techniką, šilto tonu, įsijautimu į veikalo reikšmę aiškiai rodė didelę pa-

žangą, padarytą praėjusiais dvejais metais. Kas šį koncertą yra bandęs skambinti, gerai žino, kiek reikia darbo, kantrybės, laiko, atsidėjimo švariai atlikti techniškas kūrinio dalis.

Antrame rečitaly, kurį Mindaugas davė vos 13 dienų po De Paul koncerto jaunimo centre, pasirinktas repertuaras liudijo tą patį. Beethoveno sonatos op. 57, visas tris dalis mintinai išpildytai nėra vaiko žaidimas. Ir kokių akrobatisku pirštų vikrumu Mindaugas tai padarė. Klausytojai visa tai įvertino savo šilto plojimu. (Būtų galėję dvigubai daugiau klausytojų susirinkti).

Šią vasarą Mindaugas toliau varys savo piano studijas. Northwestern Universiteto muzikos skyriuje kops į naujas muzikos viršūnes.

Sesuo M. Bernarda

● Pramoginių šalių tarptautinis konkursas Lietuvoje. Kauno sporto halėje, gegužės 16-17 d. įvykusiame tarptautiniame pramoginių šokių, "Gintarinės poros", konkurse, laimėtojų pora paskelbti Vakarų Vokietijos atstovai, atvykę iš Hamburgo, Helga ir Juergen Bernhold. Vokiečiai — viena stipriausių šokėjų porų pasaulyje ir jau buvę keturis kartus pasaulio čempionais. Antrąją vietą laimėjo kauniečiai šokėjai, ne kartą dalyvavę konkursuose užsienyje, Česlovas ir Jūratė Norvaišos, gi trečiaja pora,

pripažinti japonai, Horoshi ir Kazuko Ivata. Pentoje vietoje atsidūrė vėl lietuviai, kauniečiai Petras Janulevičius ir Laima Balsevičiūtė.

Kongurse dalyvavo žymūs Maskvos, Leningrado, Estijos šokėjai, tačiau kauniečiai Norvaišos pasirodė esą už anuos žymiai pranašesni. "Tiesa" (geg. 19) manė, kad ir rusai šokėjai jau gali "galvoti apie įstojimą į tarptautinę šokėjų federaciją..."

Kongurse iš viso dalyvavo 25 šokėjų poros iš aštuonių Rytų ir Vakarų Europos kraštų ir Japonijos. (E.)

Skautų akademikų sueiga Tėviškės parapijos patalpose, Chicagoje. Paskaitą apie elektroninę muziką skaito Mindaugas Mačiulis. Nuotr. G. Plačo